

SUVANNON SEUTU

SAKKOLAN, METSÄPIRTIN JA VUOKSELAN PITÄJÄLEHTI

Vunukat mukana. Metsäpirtin juhlilla kahdeksanvuotias Santtu Soupas, Metsäpirtin Saaroisten Kivikkoharjun Peltosen Matin Einon Ilmin Tomin Santtu. Kuva: Pirkko Hyytiä.

SUVANNON YMPÄRISTÖN
KOTISEUTULEHTI

N:o 5 • 2003

E L O K U U

SAKKOLA-
JUHLAT
Punkalaitumella
3. elokuuta.
Tervetuloa!

TOIMITUKSEN TUOLI

Kannattaa käydä

Tätä lehteä tehdessä olin juuri palannut tämänvuotiselta kesämatkalta Sakkolasta. Nyt oltiin liikkeellä erityisesti äitini, Raaskan Hilkan, kotikonnuilla Petäjällä, ja täytyy sanoa, että kyllä taas kannatti käydä.

Jalkauduimme puoleksi päiväksi Petäjärven kylälle, ja jalkapatikassa kylä tulee tarkasteltua paikkoja eri näkövinkkelistä, mitä bussista välillä ulos piipahtaen.

Aina löytyy uutta tietoa ja uutta ihmesteltävää. Matkan tekoa auttavat tietysti vanhoja kotikontujaan tuntevat oppaat, ja kannattaa varustautua mahdollisimman hyvillä kartoilla ja muutakin ennakkotietoa hankkien, että tilaisuudesta saa enemmän irti. Saimme lisätietoa Petäjärven kyläkirjaan, joka varmasti ajallaan toteutunee, kuten muutkin vireillä olevat karjalaiset kirjahankkeet.

Tapaamisiin Sakkola-juhlilla! -MRT

Ukkosen Sukuseura r.y.
Sakkolan Koukunniemi/
Pyhjärven Lohijoki
Sukukokous/Sukujuhla pidetään lauantaina 26.7.2003
Hauhon Alvettulassa, Lautsian Lomakodissa.
Aloitamme klo 11.30 kokoontumisella.
Juhlalounas klo 12.30 seisovasta pöydästä,
hintaa 12 euroa hlö. Kahvi ja täytekakku tarjoillaan
sukukokouksen jälkeen 5,50 euroa hlö.
Lapset 4-12v puoleen hintaan, alle 4v ilmainen.
Noin klo 13.30 aloitamme sukukokouksen,
joka jatkuu sukujuhlalla klo 18. saakka.
Mahdollisuus yöpymiseen. Tiedustelut ja ilmoittautumiset
välittömästi Laila Innanen 040 5049135
tai Raimo Honkasalo 030 7208732.
Tervetuloa sukutapaamiseen Hämeen upeisiin maisemiin.

Sakkola-Museo
auki elokuun loppuun asti joka päivä klo 11.-17.
Kuokkalan Museoraitilla Lempäälässä.
Tarvittaessa museota esitellään
vierasryhmille muulloinkin.

SUVANNON SEUTU nro 5/03:

* Sakkola-juhlan ohjelma, s. 4	* Sakkolan porsaat vastasivat kyykkähaasteeseen, s. 14
* Tervetuloa Punkalaitumelle, s. 5	* Kalevin kuulumiset: Yhteisillä visioilla eteenpäin, s. 15
* Turkkisen turinat: Matkailu avartaa, s. 6	* Kalastus Laatokan rantamien elinkeinona, s. 16
* Vuosia täyttäneitä, s. 7	* Metsäpirtin 100-vuotisilmat, s. 17
* Lapinlahden kylän hevosmiehistä, s. 8-9	* Vunukan puheenvuoro, s. 18
* Virkin virkkeet: Kesävapaaan ajatuksia, s. 10	* Jamakka: Suntakpäivä, s. 19
* Muistomerkkien kertomaa, s. 10-11	* Edesmenneitten muistolle, s. 20-22
* Ajankohtaista Vuokselasta: Muistojen ilta ja kesäjuhlat, sivut 12-13	
- SEURAAVA lehti ilmestyy syyskuussa.
Aineistot oltava toimituksessa viimeistään keskiviikkona 27. elokuuta.

PAUKUN PALSTA

Pietari 300 vuotta

Venäläisen legendan mukaan Pietari Suuri itse henkilökohtaisesti osotti 16.5.1703 paikan, mihin tuleva venäläisten pääkaupunki, St. Peterburg, rakennetaan. Tätä päivämäärää pidetään Pietarin kaupungin syntymäpäivänä, vaikka tsaari Pietari todellisuudessa oli tänä päivänä vallan muualla kuin Nevan suiston ruotsalaisilta vallatulla suomalaisten asuttamalla suoalueella.

Suuri Pohjansota alkoi vuonna 1700, kun suurvalta Ruotsin naapurit, Tanska, Puola ja Venäjä liittoutuivat keskenään ja ryhtyivät ahdistelemaan Ruotsin nuorta kuningasta Kaarle XII:ta. Kaarle voitti nopeasti tanskalaiset ja nujersi helposti Pietari Suuren kolme kertaa vahvemmat joukot Narvassa myöhäissyksyllä 1700.

Kaarlen monivuotinen sotiminen Puolassa antoi Pietarille mahdollisuuden koota voimansa ja ryhtyä valloittamaan Baltiaa, Inkerinmaata ja Suomea. Vuonna 1702 Pietari Suuri valtaisi Nevan suussa sijanneen ruotsalaisen linnoituskaupungin Nevanlinnan ja ryhtyi seuraavana vuonna rakentamaan läheiselle Jänissaarelle Pietarin-Paavalin linnoitusta. Samana vuonna perustettiin Äänisen rannalle asetehdas, jonka ympärille muodostui Petroskoin kaupunki.

Pietarin kaupunkia rakennettiin voimia, materiaaleja ja ihmishenkiä säästämättä. Kymmenet tuhannet kaupungin rakentajat menettivät työmaalla henkensä. Aikalaistietojen mukaan jopa 100.000 rakentajaa olisi kuollut, mutta tämä lienee liioittelua.

Kaarle XII kärsi ratkaisevan tappion Pultavassa Etelä-Venäjällä vuonna 1709, jonka jälkeen Pietari kiihdytti hyökkäyksiään Viipurin kaupungin valtaamiseksi. Tässä hän onnistuikin jo vuonna 1710 ja jatkoi sotaretkiään syvemmälle Suomeen niin, että vuonna 1714 koko eteläinen Suomi Pohjanmaalle saakka oli venäläisten miehittämä. Tätä aikakautta aina Uudenkaupungin rauhaan 1721 saakka nimitetään Suomen historiassa Isonvihan ajaksi.

Vielä sodan ollessa käynnissä vuonna 1717 Pietari Suuri oli niin varma voitostaan, että hän määräsi Pietarin kaupungin Venäjän pääkaupungiksi. St. Peterburg on Pietari Suuren henkilökohtainen monumentti jälkipolville.

Tästä vaivoin ja tuskin rakennetusta ”Pohjolan Venetsiasta” tehtiin väen väkisin Venäjän pääkaupunki, vaikka suurin osa ylimyksistä vastusti ajatusta. Useimmat johtavista pajareista eivät halunneet lähteä Moskovasta kauaksi Pietariin ja ihmettelivät ääneen, miksi Venäjälle piti rakentaa uusi pääkaupunki ruotsalaisilta vallatulle voitomaalle, suomalaiselle suolle.

Uudenkaupungin rauhassa Pietari Suuri sai Ruotsilta Viron, Liivinmaan, Inkerinmaan ja osan Suomea suurin piirtein nykyistä Suomen ja Venäjän rajaa myöten, vaikka hän oli miehittänyt lähes koko Suomen. Tämän rauhan myötä tuolloin jo 300 vuotta vanha ruotsalainen kaupunki Viipuri siirtyi venäläisten vallan alle. Torkkeli Knuutinpoika oli perustanut Viipurin linnan jo vuonna 1293 ja tämän ympärille muodostunut kaupunki sai kaupungin oikeudet Ruotsin kuninkaalta Eerik Pommerilaiselta elokuussa 1403.

Paljon onnea pietarilaisille, viipurilaisille ja petroskoilaisille! Ja tervetuloa Sakkola-juhlille kaikki sakkolalaiset ja sakkolalaisten ystävät! Punkalaitumella tavataan.

Hannu J. Paukku

Sakkola säätiön
valtuuskunnan puheenjohtaja
Harjatie 5, 32210 LOIMAA
p. 02-7628152
GSM 0500-741296
E-mail:
hannu.paukku@punkalaidun.fi

LÄMMIN KIITOS

Sakkola-Säätiölle,
muille yhteisöille ja
yhdistyksille,
sukulaisille ja ystäville
mieltä lämmittävästä
muistamisesta
90-vuotispäivänäni

Yrjö Raaska

LÄHDETKÖ
PÄÄKAUPUNKISEUDULTA
SAKKOLAN PITÄJÄJUHLILLE
Punkalaitumelle 3.8.
Tarvitsetko autokyydin tai
voitko tarjota sen itse?
Ota yhteys 22.7. mennessä
Eila Aroon p. 09-884 9402

SAKKOLA-JUHLA 3.8.2003

Punkalaitumella

JUMALANPALVELUS klo 10 Punkalaitumen kirkossa
Saarna rovasti Klaus Malmivaara
Liturgi pastori Veli-Matti Karo
Urkurina kanttori Martti Pihlajamaa

Jumalanpalveluksen jälkeen kunniakäynti sankarihaudoilla ja
Karjalaan jääneiden muistomerkillä.
Puhe toimialapäällikkö Hannu J. Paukku

Ruokailu ja kahvi klo 11. alkaen
Punkalaitumen yläasteella.

Juhlapaikalla taide- ja käsityönäyttely.

SAKKOLA-JUHLA klo 13.30 Punkalaitumen liikuntahallilla

Liput saapuvat

Karjalaisten laulu
säestys erityisopettaja Pauli Ahvenus

Tervehdyspuhe
Punkalaitumen Karjalaiset ry:n pj. Raili Mahlamäki

Haitarin soittoa
koululainen Sanni Myllyniemi

Juhlapuhe
filosofian tri Pirjo Lillsund

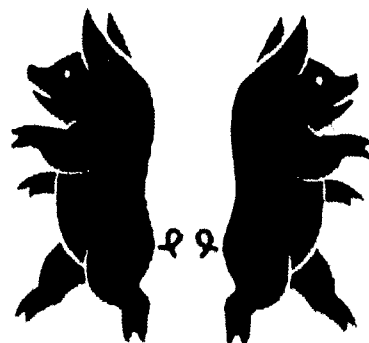
Kuorolaulua
Punkalaitumen Mieskuoro, johtajana Pauli Ahvenus

Kuvaelma "Lauantai-ilta"
erityisopettajat Satu ja Pauli Ahvenus

Tervehdykset

Päätössanat
mv. Yrjö Pitkänen

Satakunnan laulu
säestys Pauli Ahvenus

Kahvitarjoilu ja "kielkakkaraa"

Tervetuloa Sakkola-juhliin

Raskaan sodan jälkeen tehdyssä välirauhasopimuksessa syyskuussa 1944 jouduttiin Sakkola muun Karjalan ohella luovuttamaan Neuvostoliitolle. Moni joutui jättämään kotinsa ja kotiseutunsa varmasti enemmän kuin haitkein mielin, kun oli siirryttävä uusille asuinseuduille. Sakkolalainen väestö sijoittui pääosiltaan Tampereen lähikuntiin Lempäälään, Orivedelle, Pirkkalaan ja Vesilahdelle sekä Huittisiin ja Punkalaitumelle.

Kesäkuussa 1947 entisen Sakkolan alueen yhteisöjen edustajat kokoontuivat Lempäälän Manttaalitalolle ja siellä he päättivät perustaa entisen kotiseutunsa aluetta käsittävän säätiön. Tarkoituksena oli, että näin he voisivat toimia parhaiten hajalleen joutuneen heimon hyväksi. Karjalainen innokkuus ja asioihin tarttuminen johtikin siihen, että säätiön valtuuskunnan ensimmäinen kokous pidettiin joulukuussa 1947. Silloinen oikeusministeriö ei kuitenkaan hyväksynyt perustettavien säätiöiden nimiksi luovutettujen alueiden pitäjien nimiä. Tästä johtuen sakkolaisten perustama yhteisö sai

alkuun nimekseen Suvanto-Säätiön ja nimenvaihdos Sakkola-Säätiöksi toteutui vasta paljon myöhemmin.

Perustamisesta lähtien säätiö on energisellä toiminnallaan osoittanut olemassa olonsa tarpeellisuuden. Hienoa on myös se, että sakkolalaisten jälkikupolvet ovat mainiolla tavalla löytäneet säätiön ja varmistaneet siten, että toiminta jatkuu. Yksi säätiön aktiivisen toiminnan tunnusmerkeistä on Sakkola-juhlat, joiden järjestämiseen säätiö omalta osaltaan osallistuu. Näitä juhlia järjestetään vuorollaan niillä paikkakunnilla, joihin sakkolalaisia sijoitettiin ja järjestelyistä vastaavat kunkin paikkakunnan karjalaista kotiseutuhenkilöä tuntevat ihmiset.

Tänä vuonna Punkalaidun saa kunnan olla juhlapaikkana. Punkalaitumen kunta on vireä maaseutupaikalla kristallikolmion keskellä. Tampere ja Turku ovat tunnin ajomatkan päässä ja pääkaupunkiseudullekaan ei ole matkaa kuin vajaan parin tunnin verran. Kuntamme on tunnettu paitsi mekaanisen puunjalostuksen osaamisesta ja vahvasta maataloudesta niin viime vuosina myös turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskustoinnasta. Unohdetaan ei myöskään sovi talonpoikaismu-seota, jonka pihapiiri on käynyt monelle tutuksi Mauri Kunnaksen Koira-mäki-teoksista. Punkalaidun on tuttu

myös urheilupitäjänä urheiluseuransa Punkalaitumen Kunto ry:n kautta. Urheiluseuramme ylläpitää muun toiminnan ohella luonnonkaunista Särkän tanssilavaa Vehkajärven rannalla. Kunta haluaa edelleen kehittyä ja kehittää niin omaa kuin ympäristönkin toimintaa. Maailman muutostuulten puhaltessa levitämme purjeet ja suuntamme myötätuuleen.

Punkalaitumen kunnan puolesta minulla on suuri ilo toivottaa teidät kaikki tervetulleiksi Sakkola-juhliin 3.8.2003. Haluan jo tässä yhteydessä kiittää kaikkia niitä vapaaehtoisia, jotka ovat osallistuneet juhlan järjestämiseen. Samalla toivon, että sakkolalaisten ja heidän jälkikupolvien kotiseutuhenki jaksaa niin hyvin, että saamme nauttia vastaavista juhlalista myös jatkossa.

Esa Sirviö
kunnanjohtaja, Punkalaidun

Arvoisat Sakkola-juhlaan osallistujat!

Hyvä juhlaväki! On todella hienoa saada viettää teidän kanssanne kesäjuhlaa täällä Punkalaitumella. Perinteiseen tapaan juhla alkaa kirkossa ja Karjalaan jääneiden muistomerkillä.

Sakkolasta tuli Punkalaitumelle virkistävää tuulahdus karjalaista iloisuutta ja kulttuuria tänne jäyhään Satakuntaan evakkomatkan päätteeksi.

Sodan jaloista piti päästä pois turvaan. Monien vaiheiden kautta Karjalan väki kotiutui eri puolille isänmaatamme ja te sakkolalaiset tänne Punkalaitumelle asti.

Iloisena Sakkolan viirissä tanssivat

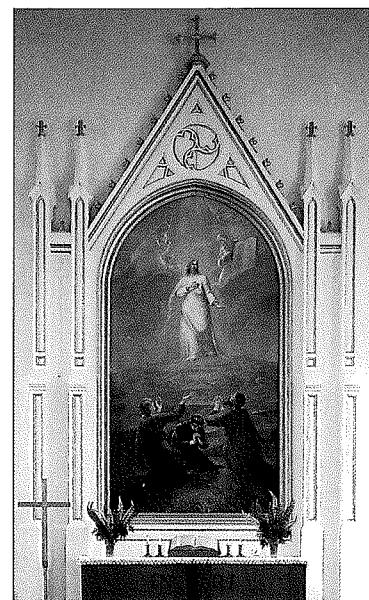
porsaat saavat meidät kaikki hyvälle mielelle. Uskon, että Sakkola-juhla sujuu Punkalaitumella sunnuntaina 3.8.2003 hyvissä ja leppoisissa merkeissä!

Toivotan seurakunnan puolesta koko juhlaakansan tervetulleeksi Punkalaitumelle!

Itse taivaan Jumala juhlamme siunatkoon!

Punkalaitumen pappilassa armon vuonna 2003.

Klaus Malmivaara
kirkkoherra

Punkalaitumen kirkon alttaritaulu. Kirkko on rakennettu v. 1774.

TURKKISEN TURINAT

Matkailu avartaa

Kesä on komeimmillaan ja kotiseuturket täydessä käynnissä Sakkolas- ja eri puolilla Kannasta.

Majoitusolosuhteet ovat parantuneet uusien majoittajien myötä, mutta valitettavasti Kiviniemen kosken rannoilla Losevo, sakkolalaisten kannalta parhaalla paikalla oleva hotelli, vuosi vuodelta taantuu. Enpä ole kehdannut ryhmääni sinne enää viime vuosina viedä.

Kun kiersimme Vesilahden Narvasta Viron Narvan kautta Novgorodiin ja Pietariin Katariinan palatsia katsomaan, koimme koko rahalla Venäjän maan erikoisuudet ja komeudet. Viisi tuntia rajamuodollisuuksia Narvassa, kolme tuntia jonotusta Katariinan palatsin loistoa katsomaan, Novgorodin Kremlin historian pikakurssi, Suvannon laineet ja Kiviniemen kosken kuohut, Talin ja Ihantalan ihme nähtynä videolta ja paikan päältä. Sitten suju-

vasti Svetogorskista Imatralle tunnis- sa kotimaan kamaralle. Kyllä silmissä vilisi ja hyvän olon tunne koto-Suomen tasaisilla teillä kertoi mahtimaan ja oman mansikkapaikan eron. Pelkää- tään jo sen takia kannattaa retkeily itä- sessä naapurissa, että oppii arvosta- maan omia kotikulmiaan.

Enpä tiedä, millä venäläisille saisi viestitettyä myönteisessä mielessä meille rakkaiden muistomerkkien ja muistolehtojen kunnioittamisesta. Ilki- valta ja sotkeminen eri puolilla Karja- laa olevilla muistopaikoillamme tun- tuu pahalta, kun toisaalta tiedämme venäläisapuolen suuresti kunnioitta- van omia sankareitaan. Juhlapuheissa olemme saaneet lupauksia asiantilan parantamisesta, mutta käytäntö ei toi- mi. Toivottavasti valtiolta saa aikai- seksi yleissopimuksen asian hoitami- seksi kokonaisvaltaisesti. Käytännön toimet korvauksineen kyllä me kukin perinnesäätiö huolehdimme mielel- lämme.

Naapuripitäjissämme on vietetty juh- lia. Metsäpirttiläiset kutsuivat juhliin- sa kesäkuun lopulla ja haastoivat ki- sailemaan kyykän jalossa taidossa ja haaste luonnollisesti otettiin vastaan. Onnittelut onnistuneista juhlista ja vie- raanvaraisuudesta.

Pyhäjärveläiset juhlivat heinäkuun alkupäivinä entisillä kotituvillaan Karjalassa ja jäljellä olevat lahjoitus- maamaatalonpoikien patsaat on nyt kunnostettu hyvässä yhteistyössä val- tiovallan avustuksella venäläisosa- puolen myötävaikutuksella. Toivotaan paikallisilta asukkailta ymmärtämystä alkuperäisten asukkaiden muistomer- keille.

Kesän myötä paneudutaan myös ErP 6 muiston vaalimiseen joulunajan juh- lallisuuksineen Keljan taistelun muis- topäivänä, tapaninpäivänä sekä ensi kesäkuussa tehtävään retkeen Saarelai- sen pataljoonan taistelujen tie Talvi- sodassa ja samalla voimme tutkailla Metsolan patterin jalanjälkiä samoil- la tanhuvilla. Niistä tarkemmin tämän lehdenkin palstoilla seuraavissa nume- roissa.

Me Sakkolan rotuporsaat, heidän jäl- keläisensä ja ystävänsä kokoonnumme elokuun ensimmäisenä sunnuntaina 3.8. Punkalaitumella kunnioittamaan edesmenneitämme, haastamaan suun makiaksi, suunnittelemaan tulevia ja nauttimaan Punkalaitumen Karjalais- ten ja kaikkien punkalaitumelaisten vieraanvaraisuudesta. Samalla reissul- la voimme tutustua Mauri Kunnaksen Koiramäen talon esikuvaankin.

Hannu Viljonpoika Turkkinen
Sakkola-Säätiön
hallituksen puheenjohtaja

PS: Pistäydypä myös Sakkola-muse- olla Lempäälän museoraitilla. Siellä on Kiviniemi -teema komeasti esillä.

Monien eri pitäjien ja seurojen edus- taja kunnioitti Pyhäjärven juhlaa, kuvassa Vuokselan, Sakkolan, Metsä- pirtin edustajia. Kuva: Ritva Mäke- lä.

Valmistuneita

70 vuotta täytti Eila Maria Petäjänie- mi 6.5.2003 Tampereella. Eila Petäjä- niemi, os. Sarismala, ent. Lamppu, on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä Alma, os. Virolaisen, ja Matti Lampun van- himpana tyttärenä.

Kerttu Savilahti täytti 17.6.2003 85 vuotta. Olen lähtöisin Sakkolan Lapin- lahdesta, Antti ja Emilia Kallosen ty- tär.

Kiitän tässä samalla veljeni ja sisare- ni ja kummilapsiani, kun muistivat minua lausumisilla, kukkavihkoilla ja kaikella suurella ystävyydellä. Teitte minulle todella mukavan juhlapäivän.

Sakkolan Lapinlahdelta kotoisin ole- va Anna Kauppinen, os. Naskali täytti 80 vuotta 25.3.2003 Saarijärvellä. Merkkipäiväänsä hän vietti kauniin sään vallitessa sukulaisten ja ystävien kanssa hyvää ruokaa nauttien. Talves- ta huolimatta pirteälle päivänsankarit- tarelle kajautettiin laulu "Jo Karjalan kunnailla".

Sakkolan Kiviniemestä kotoisin ole- va, Tanskassa Kööpenhaminassa asu- va Martta Karvonen Olesen täyttää 75 vuotta 6.8.2003. Kuva on otettu Suo- mi Instituutissa, missä Martta maaliskuu- kuussa luennoi "Rokka-kesteissä" "Tuntemattomasta Rokasta". Takana seinällä kuvissa Viljami Pylkäs ja Toi- vo Ruuna.

Siskot Tampereellä yhtyvät onnitte- luihin!

Anu Maria Lindell on valmistunut tanssinopettajaksi (AMK) Turun AMK:n Taideakatemiassa, Teatteri- ja tanssialan ammattikorkeakoulututkin- non esittävän taiteen koulutusohjel- massa 31.5.2003. Vanhemmat Pirjo ja Juhani Lindell, äidin äiti Eeva Koira- nen on kotoisin Sakkolan kirkonkyläs- tä.

Tampereen yliopistosta hallintotie- teiden lisensiaatin tutkinnon on suor- rittanut Harri Tatti Punkalaitumelta. Vanhemmat Leena ja Jouko Tatti, Jou- kon vanhemmat Maria ja Väinö Tatti Sakkolan Riiskasta.

Suvannon Seutu
julkaisee
joka numerossaan
suruviestit,
syntymäpäivät, kastetut
yms. perhetapahtumat.

Tietojen lähettäjän
vastuulla on kysyä
asianosaisilta lupa
tietojen julkaisuun.

Toimituksella on
oikeus lyhentää
ja muokata
lähetettyjä kirjoituksia.

Sakkolan Lapinlahden kylän hevosmiehistä ja hevosista

Aikamme ennen viime sotia elettiin varsinkin maalaishylissä vielä hevosten aikakautta. Hyvä hevonen oli niin vetojuhtana kuin liikennevälineenä elintärkeä sen ajan kulttuurissa. Hevosen ulkonäkö sekä voima kuormanvetäjänä, samoin kuin nopeus juoksijana olivat omistajalleen samanlainen ylpeydenaihe ja status symboli kuin nykyisin autot ja monet muut nykytekniikan vempaimet.

Tarkoitukseni on muistella Lapinlahden kylän tunnetuimpia hevosmiehiä ja heidän hevosiaan. Lapinlahden kylään kuuluvaksi lasken tässä myös koulupiirimme läntisen osan, vaikka se virallisesti kulkikin Arkuntanhuonon nimellä. Omat muistikuvani ulottuvat 1930-luvun alusta lähtien, mutta vanhempien miesten puheita kuunnellen on muistini jäänyt asioita jonkun verran kauempaakin. Tuon ajan hevosmiehillä oli puheissaan oma määritelmänsä ja nimitykset hevosten kyvyistä ja ominaisuuksista, jotka nykylukijalle lienevät jo outoja, joten selvyiden vuoksi nyt aluksi niistä muutamia:

Hevosen juoksunopeutta arvioitaessa kaksi minuuttia kilometrillä oli raja, johon nopeutta tavallisesti verrattiin ja tämän rajan saavuttanutta pidettiin jo jonkinlaisena menijänä. ”Kymmenen (sek.) alle kahden” oli jo hyvä juoksija, johon sen ajan hevosista harva pysyi, ja ”20 alle” oli nopeus, jota pidettiin ihmeellisenä niissä oloissa.

Jos hevonen ravista laukkasi, niin se ”rikkoi” ja muuten epäpuhdas ravi oli ”varastamista”. ”Riski” hevonen oli vireä ja pyrkivä, eikä vankka ja voimakas, kuten länsimurteissa. ”Varma” puolestaan oli voimakas ja vahva kuormanvetäjä, mitä myös suuresti arvostettiin. ”Louhka” hevonen oli taas pitkäaskelinen nopea kävelijä sekä rento ja notkea liikkeiltään ja luonteeltaan. Hevonen ei siellä koskaan ontunut, vaan ”liikkasi”.

**”Riski”
hevonen oli
vireä ja pyrkivä
eikä vankka ja
voimakas.”**

Näiden alkuselvitysten jälkeen aloitetaan sitten varsinaisesta aiheesta eli hevosmiehistä, sieltä kylän länsilaidalta itään. Väinö Tuomaanpoika Kuparinen lähellä Ojaniemeä oli innokas hevosmies, teki kauppaakin eikä yleensä pitänyt kauan samoja hevosia. Ajeli vähän kilpa-ajoissakin, vaikkei suurempia menestyksiä tainnut tulla. Yksi tapaus, pari vuotta ennen sotaa, on erikoisesti jäänyt mieleen. Väinö oli ostanut nuorehkon komean ruunan, jolla oli juoksijanlahjoja, ja hevosta Suvannon jäällä harjoittaessaan sanoi meille sivullisille, että jos ruuna ei kahda minuuttia alita, niin kauroja ei enää eteen tule. Raudussa olikin sopivasti heti pyhästä kilpa-ajot, ja raja alittui, tosin niukasti, mutta onneksi ruunalle, jolla kaurat näin säilyivät.

Mikko Lopenen (Tahvolois-Mikko) oli hevoskasvattaja, jonka hevoset olivat aina kiiltäväkarvaisia ja hyvin hoidettuja sekä näyttelyssäkin palkintoja saaneita. Hän oli myös ravimies henkeen ja vereen, vaikkei liene koskaan varsinaisissa kilpa-ajoissa ajanutkaan. 1920-luvun paikkeilla syntynyt mainio kantakirjatamman Varttu oli kaunis katsella ja nopea juoksija, jolla Mikko voitti kirkko- ja markkanamatkojen ”kiistaamiset” aina 1930-luvun lopulle saakka. Varttu varsoi myös useita kertoja ja jätti juoksijajälkeläisiä. Mah-taneeko tätä hevos sukua vielä löytyä sieltä Punkalaitumen suunnalta?

Matti Naskali (Kaapren Matti) sekä

poikansa Juho ja Albert olivat Lopenen mäen seuraavat erinomaisia tuloksia saavuttaneet hevoskasvattajat. Heillä oli 1930-luvun paikkeilla mainio juoksijataamman Poru, jolla kilpailivat, mutta sen myytyään keskittyivät hevoskasvatukseen, jonka tuloksena oli kaksi kantakirjaoria 1930-luvun lopupuolella.

Huippuna tietysti 1938 I palkinnolla palkittu Arttu, josta Suvannon Seudussa oli muutama vuosi sitten kaksi tarkempaaakin kirjoitusta. Todettakoon, että Arttu varsinkaan laihempaan ei ollut mikään kaunis hevonen, mutta kun ne ”strategiset” mitat olivat paikallaan ja ruokinnalla, hieronnalla sekä muulla treenauksella saatiin tarvittavat lihaketut oikeisiin paikkoihin, niin lopputulos oli erinomainen. Olisikohan tämä ollut senaikaista kehonrakennusta hevoseen sovellettuna, hormoneista ei tosin silloin vielä tiedetty. Arttu oli myös taloudellisesti kasvattajilleen merkittävä, sillä sen myyntihinta vastasi senaikaisen kahden keskikokoisien henkilöauton arvoa.

Setäni Salomon Lopenen oli myös niitä Lopenen mäen hevosmiehiä jo toisessa polvessa ja juoksijoista kiinnostunut. Hän osti 1930-luvun paikkeilla tuon edellämämainitun Vartun jälkeläisen, tamma Tepakan. Se oli aikaisemmilla omistajilla luonteeltaan melko stressaantunut, mutta hänen hyvä-

**”Mikko voitti
kirkko- ja
markkanamatkojen
”kiistaamiset” aina
1930-luvun lopulle
saakka.”**

sä hoidossaan rauhoittui ja juoksi muutaman vuoden aikana useita ensipalkintoja paikallisissa kilpailuissa. Tepakka myytiin sittemmin maankuululle hevosmiehelle, Sortavalan Toivo Partaselle.

Salomon Lopenella oli sittemmin juoksijakantakirjatamman Este, joka valitettavasti kuoli nuorena, joten kilpailut jäivät siltä vähiin. Pojat Väinö, Eenokki ja Pekka jatkoivat isänsä hevosmiesperinteistä täällä uusilla asuin-sijoilla Kurussa ja Juupajoella.

**”Hän hankki usein
hieman rauhattomia
hevosia, opetti ja
rauhotti ne
sekä vaihtoi taas
edelleen.”**

Seuraava hevosmies olikin jo naapuritalossa Väinö Kallonen (Ilosen Väinö). Hänellä oli 1930-luvun alussa kaksi juoksijataamman, Virkku ja Lea, joilla taisi vähän kilpaillakin. Väinö ei kuitenkaan kauan samoja hevosia pitänyt, sillä hän hankki usein hieman rauhattomia hevosia, opetti ja rauhoitti ne sekä vaihtoi taas edelleen. Hän jatkoi hevos- ja raviharrastuksia myös uudella kotipaikkakunnallaan Ruovedellä koko elinaikansa aina 1960-luvun puoliväliin saakka.

Kumma kyllä, keskikylällä ei ollut erikoisen innokkaita hevosmiehiä eikä mainittavia hevosia. Juho Kallonen (Seppälän Jussi) oli kyllä hyvistä hevosista kiinnostunut, mutta ei hänelläkään mitään kilpahevosiä ollut, ja häntä taisivat enemmän miellyttää hevoset, joilla pitkätkin matkat taittuivat joutuisasti.

Alamäellä Suvannon rannalla Pärsisen veljekset Vilho, Tauno ja Pentti – tosin vielä silloin keskenkasvuinen – olivat kaikki innokkaita hevosmiehiä. Vilho vielä lisäksi kylän seppä ja kengittäjä. Kyllä siellä pajalla työn valmista odotellessa kylän hevosasiat tulivat perusteellisesti selvitettyä.

**”Hevonen puri ja
potki, katkoi aisoja
ja pysähtyi
ajaessakin koska
halusi.”**

Veljeksillä oli 1930-luvun lopulla kaunisrakenteinen ja erittäin vireä ja hyväluonteinen tamma Elli, jolla Tauno pari kertaa kilpailu radallakin. He kasvattivat samaan aikaan myös ison ja komean orin, joka ei pienen epäonnenkaan takia kuitenkaan kantakirjaan kelvannut. Tauno ja Pentti jatkoivat hevosiharrastuksiaan myös Juupajoella ajaen kumpikin parilla, kolmella juoksijalla monia palkintoja 1950- ja -60-luvun kilpa-ajoissa. Pentti seppänä myös kengitti hevosia aina ravikuninkaista lähtien.

Suvannon rantamilla viljeli tilaansa Antti Leppänen, joka oli myös hevosmies omalla erikoisella tavallaan. Hän oli markkinoilta ostanut vankan ja kookkaan tamman, joka oli tosi paha-tapainen. Hevonen puri ja potki, katkoi aisoja ja pysähtyi ajaessakin koska halusi. Antti sen kanssa kuitenkin pärjäsi, teki kaikki työnsä eikä itseään koskaan satuttanut. Naureskeli vain, että jos hevosen takajalat joskus sattuvat olemaan heinäkuorman päällä, niin kävelköön sitten etujaloillaan. Antti oli nuorempaan ollut jonkun verran Venäjällä, joten arveltiin hänen siellä oppineen pahatapaisen hevosen käsittelyä, vaikkei konstejaan koskaan kenellekään paljastanut.

Kylän Riiskan puoleisessa päässä äijäni Aleksanteri Tuokko oli jo viime vuosisadan alusta lähtien antanut arvoa juoksijalahjaisille hevosille. Hän oli voittoisa kirkko- ja markkinamatkojen ”kiistaaja”, ja parilla hevosella radallakin kilpaillut. Hänen jälkeensä isäni Martti Lopenen jatkoi 1930-luvun alusta lähtien talon hevosmiesperinteitä ja tuolta ajalta omakin hevosinostukseni on alkuisin.

Muistan, että kaikilla meidän hevosilla jonkun verran juoksijanlahjoja oli, ja sen viimeisen parhaan lahjat jäi-

vät loppuun saakka kokematta, kun se varsoineen jäi Myllypellon aseman puomiin evakkomatkalta lähettäessä.

Täällä nykyisellä kotipaikalla saimme kuin vahingossa oston kautta saamaan 1945 nuoren juoksijalahjaisen Sirpo -nimisen tamman, josta kehittyi 1,38 ennätyksen saavuttanut juoksija. Sillä itekin ensimmäiset kilpailuni ajoin ja neljällä muullakin omalla hevosella vuosien mittaan tuli kilpaa ajettua ja palkintoja joskus aina tuli. Oman ravikokemukseni huippu kuitenkin oli, kun sai kokeilla naapurin lämminveriorin nopeutta. Vauhti oli uskomattoman kova ja hevonen kuin ihmisen ajatus. Tuon kokemuksen jälkeen en hevosen ohjaksiin tarttunut, ettei hienon kokemuksen muisto vain turmeltuisi.

Tavallaan lapinlahtelaisten hevosmiesperinteitä Juupajoella on jatkanut edellä mainitun Juho Kalloksen tyttären poika Pekka Mäkelä. Hän on varsinaiselta ammatiltaan metsäkone- ja kuorma-autourakoitsija, mutta on myös maankuulu ravihevosten kasvattaja ja valmentaja.

Kymmenkunta vuotta sitten hänen omistamansa ja valmentamansa ori Smoth Blend juoksi ravihevosten maailmanennätyksen ja yhä edelleen hänen hevosiaan näkyy ravikilpailujen kärkisijoilla. Hän kasvattaa myös jatkuvasti uusia juoksijoita ja seuraava sukupolvi on innostuneita hevosmiehiä, joten Lapinlahden hevosmiesperintee jatkuu vielä pitkään tulevaisuuteen.

Olavi Lopenen

**”Jos hevosen
takajalat joskus
sattuvat olemaan
heinäkuorman
päällä, niin
kävelköön sitten
etujaloillaan.”**

VIRKIN VIRKKEET

Kesävapaan
ajatuksia

Nyt on sitten heinäkuun helteet tätä juttua kirjoitettaessa. On se hyvä, sillä takki on nyt todella tyhjän tuntuinen. Myöntää täytyy, että sähkömiehenä minunkin pitäisi se tietää, että akku vaatii joskus lataamista. Tulin vajaa vuorokausi sitten Pyhäjärven juhlista ja mahtavat muistot mukanani ja yrittän välittää niitä tämän lehden välityksellä luettavaksi. Kiitos juhla järjestelyistä vastuhenkilöille ja muillekin, joita siellä tapasin venäläisetkin mukaan luettuna. Juhlan lisäksi muistomerkkikierron tuntemuksineen oli kokemisen arvoinen. Sain matkalla paljon vinkkejä ja muutakin ajateltavaa henkilökohtaisten kontaktien lisäksi seuramme toimintaa ajatellen.

Naapurien pitäjäjuhlia olisi vielä edessäpäin ja toivotan runsasta osanottoa heille.

Kotiseutumatkamme kesäkuun alkupuolella oli myös vauhdikas menestystarina. Valamossa käynti pysäytti miettimään "oravanpyöräliikettä", jossa moni meistä kiihtyy.

Nöyrin mielin yhdessä eteenpäin.

Taisto Virkki

Pyhäjärven sankarivainajien muistomerkillä Taisto Virkki laskemassa Vuoksela-Seuran kukkia.

Muistomerkkien kertomaa

Yhteistyö naapuripitäjien ja heidän edustajien kanssa eri asiayhteyksissä on viime aikoina ollut merkittävässä asemassa seuramme toiminnassa. Olemme nähneet sen merkittävänä voimavarana sekä saavana, että myös antavana osapuolena.

Viime aikoina samansuuntaisia hankkeita on ollut vireillä, joista mainittakoon sankarivainajien muistomerkkien täydentäminen nimitiedoilla.

Pyhäjärvellä 5.7.2004 oli juhlatapahutuma Lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkkin uudelleen vihkiminen ja nimilaatan kiinnittäminen sankarihaudan muistomerkkiin.

Opetusministeriö on suhtautunut myönteisesti eri muistomerkkien hankintaan rahoittaen niitä tuntuvasti. Muistomerkkejä sijaitsee eri pitäjissä ja niillä käynnit ja kukkien laskut ovat perinteisesti olleet kotiseututietojen pysähdyspaikkoja. Tällä matkalla oli mukana Opetusministeriön edustajana

pyhäjärveläissukujuuret omaava Kari Poutasuo. Iltapäivän aikana eri seurojen edustajat esittelivät muistomerkkejä Sakkolassa, Metsäpirtissä ja Taipaleen alueilla.

Ryhmän tutustumismatka eri muistomerkkeillä oli mielenkiintoinen ja tapahtui kauniin sään vallitessa Toivo Laidisen ollessa auton ratissa.

Teiden kunto vaihteli ja meno ns. heinälossilla yli Taipaleenjoen oli elämys. Matkalla tutustuttiin lisäksi muihinkin Suvannon ympärillä oleviin taistelupaikkoihin. Matkan viimeisenä kohteena oli Sakkolan kirkon alueella olevat muistomerkit.

Vuokselaissa sijaitseva v. 1995 paljastettu sankarihautamuistomerkki ja metallinen risti ovat myös olemassa. Suunnitteilla on täydentää muistomerkkiä nimiluettelolla. Tällä matkalla sinne ei ehditty mennä.

Taisto Virkki

Muistomerkkejä on pystytetty – mitä nyt seuraa?

Pyhäjärvellä vietettiin 5.7. Lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkkin uudelleenpaljastus ja sankarivainajien muistomerkkin uudelleenvihkimisjuhlaa. Tilaisuuksiin osallistui myös Opetusministeriöstä kulttuuriasiain neuvos **Kari Poutasuo**, jonka juuret ovat Pyhäjärvellä.

Hän on seurannut alusta asti patsashankkeita. Hän oli myös mukana sankarihaudan muistomerkkin pystytysjuhlissa vuonna 1994, mistä jäi mieleen erityisesti paikallisten asukkaiden kunnioittava suhtautuminen ja kesäkuukien tuonti muistomerkille.

Viralliset linjaukset hahmoteltu

Venäjän ja Suomen kulttuurisuhteista on tehty yleisellä tasolla linjaus. Maiden kesken on järjestetty pari kulttuurifoorumia, joihin on osallistunut Suomesta 100 taiteilijaa. Sen sijaan luovutetun alueen pitäjätöihin nähden ei ole olemassa linjausta.

Metsäpirtissä historiallisesti tärkeä kohde on Taipaleen taistelujen näyttämö, jonka korostaminen on arkaluontoinen asia. Poutasuo muistuttaa että kaikkien muistomerkkien venäjän- ja suomenkieliset tekstit ovat erilaisia.

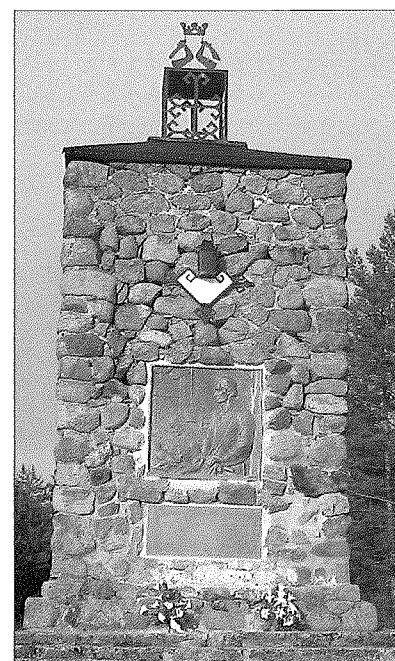
- On tärkeää olla päättäjien kanssa yhteyksissä paikallisesti, Poutasuo korostaa. Jos omin päin pystytetään muistomerkkejä eikä sovita asiasta paikallisen johdon kanssa, niin selvää on, että nurin saattavat mennä.

Uusia yhteistyömuotoja

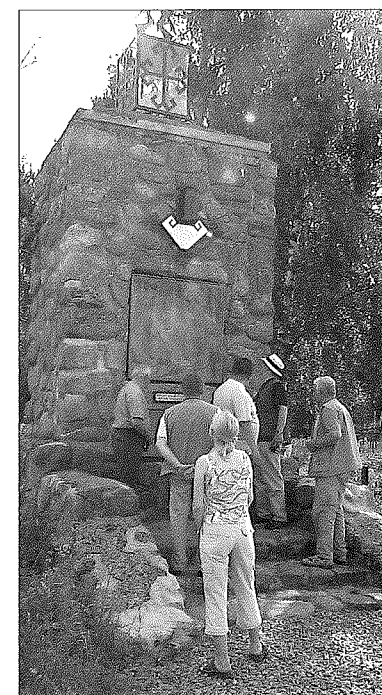
Vaikka Opetusministeriöstä myönnetään tukea yksityisten ihmistenkin esittämiin hankkeisiin, niin mieluummin kuitenkin tuetaan yhteisöjen hankkeita. Ja kuulostaa selvästi siltä, että ministeriö näkisi mielellään pitäjätseuroja yhdistävän tahon, jonka kanssa neuvotella.

Kari Poutasuo odottaa pitäjäjärjestöiltä uusia suunnitelmia, uusia ideoita, jotka kiinnostaisivat myös nuorisoa. Patsaan on pystytetty – nyt tästä eteenpäin.

Ilmi Pesonen

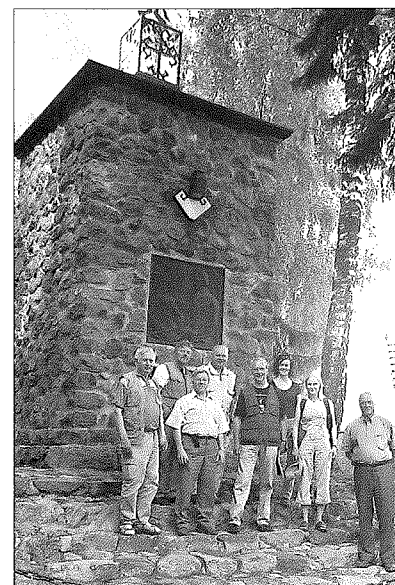
Lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkki Pyhäjärven kirkkoaukiolla.

Metsäpirtin muistomerkkin uudelleen vihkiminen tapahtui v. 2002. Yksityiskohdat kiinnostivat ryhmää.

Ryhmä Hovikylän muistomerkillä, jonka uudelleen vihkiminen tapahtui v. 2001. Vas. Erkki Pärssinen, Hannu Paukku, Taisto Virkki, Esko Kallonen, Kari Poutasuo ja hänen tyttärensä Inka ja Ani sekä Aulis Ukkonen

Taipaleenjoen kenttähautausmaan muistomerkki (kuva alh.). Muistomerkistä vas. Inka, Ani ja Kari Poutasuo ja Esko Kallonen. Muistomerkistä oik. Erkki Pärssinen, Hannu Paukku, Aulis Ukkonen ja Taisto Virkki.

Ajankohtaista Vuoksela-asiaa

Seuran vuosikokous pidettiin 28.6. Hämeenlinnassa Seiskan tiloissa. Osanottajia oli noin 70 henkilöä. Vuoden 2002 tilinpäätös ja toimintakertomus hyväksyttiin sekä päätettiin mm. vuoden 2004 budjetista ja toiminnan suuntaviivoista. Erityishaasteena on etsiä keinoja, miten saataisiin nuoria mukaan toimintaan.

Ajankohtaisena dokumentointina on "Sotiemme Vuoksela"-matrikkeliyön eteenpäinvienti, jossa kiireisimpänä asiana on henkilöhaastatteluihin painautuminen.

Sota-arkistoon on jo lähetetty nimi-luettelo kantakorttitietojen saamisesta käyttöömme. Samoin selvittelyn alaisena on Vuoksela sijaitsevan sankarihauta-alueen kunnostus- ja täydennystyön kartoitus.

Tiedottamisen osalta koettiin myönteisenä yhteistyö Sakkolan ja Metsäpirtin kanssa Suvannon-Seutulehteä hyödyntäen. Asiaa pyritään tekemään vielä tunnetummaksi ja toivottiin vuokselaisten tulemaan mukaan omilla jutuillaan.

Kerrottavaa varmasti olisi sillä sen havaitsi, kun illanviettoa jatkettiin

Hallinnolliset päätökset ja Muistojen Iltatapahtuma

Vuosikokouksen asioita kuunneltiin tarkkaavaisena.

MUISTOJEN ILTA-tapahtumalla. Maittavan päivällisen jälkeen ei enää hiljaista hetkeä ollut, vaan puhepo-rina täytti salin.

Pienimuotoisessa ohjelmassa oli laulesityksiä, katseltiin kesäkuun alussa

tehdyltä kotiseutumatkalta kuvia ja videolta matkavaikutelmia ja tottakai arpajaiset toivat pientä jännitystä suosiiko Onnetar. Onnettarena toimi Maisa-tyttönen, jonka sukujuuret ovat Vuoksela Uudestakylästä.

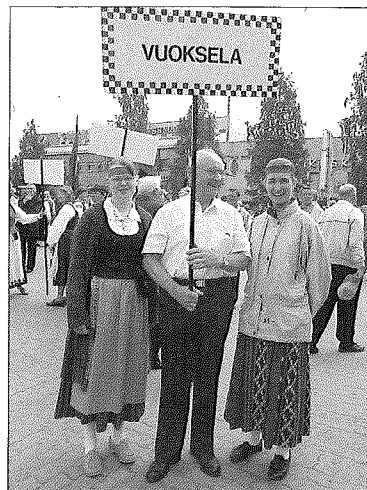
Karjalaiset Kesäjuhlat Jyväskylässä 15.6.

Voi sitä iloisuutta ja kansallispukujen kirjoa, mitä sunnuntainen päivä tarjosikaan Jyväskylässä.

Tunne tuli mieleen, kun katseli juh-lakulkueen menoa kadun varressa. Kohokohtana oli tietysti Vuoksela mukana lippukulkueessa. Marssi-joukoissa oli monia tuttuja ja erityisesti jäi mieleen Tammelan Karjalaisen lippu, joka oli ensi kertaa mukana kulkueessa puheenjohtajansa Raimo Meron vankooissa käsissä.

Aika ei tullut pitkäksi, kun seurana-ni oli Vuoksela tytöt, Taimi Taskinen ja Martha Repo, joka huolehti pikkupurtavasta.

Pääjuhla jäi mieleen normaalista poikkeavasta ohjelmasta, joka oli laadittu kuvaelmamuotoon. Esitys tapahtui isossa näyttelyhallissa ja se oli nähtävissä isoilta näyttölaitteilta. Tunnel-

Vuoksela-kilpeä kantoi Kauko Komonen kahden komean tytön kannustaessa.

maan olen palannut jälkeensä katselemalla esityksen videokuvausksesta.

Vuoksela-lipusta huolehti Pentti Warvas airueineen.

Ensi vuonna juhlat ovat sitten Joensuussa.

Kotiseutumatkapalaute 5. - 8.6.

Ebba Penttilän sanoittama laulu viime kesän matkatunnelmista sai ensiesityksen (sävel Kultainen nuoruus). Ebba oik. ja Sisko Pikkumäki-Luoma vas.

Takkahiilloksella sai maukasta purtavaa sekä hengen ravintoa.

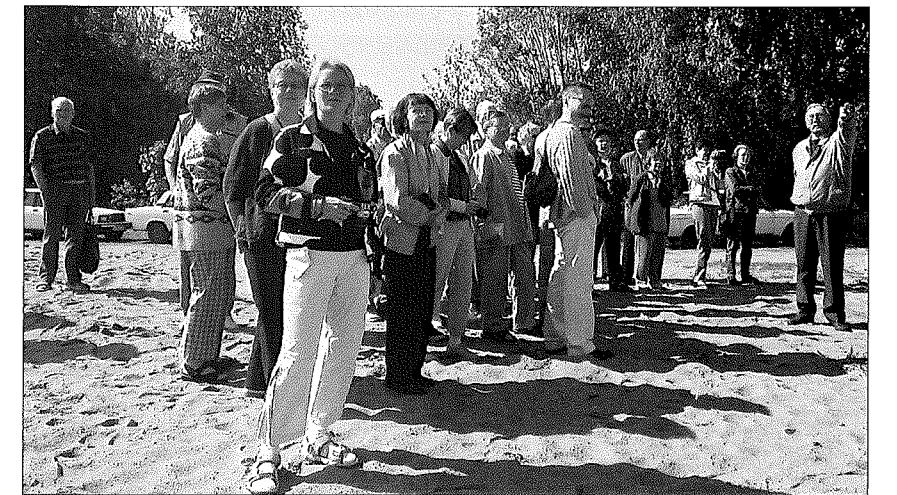
Neljän päivän matkalle osallistui täysi bussillinen väkeä. Ensimmäinen yö oltiin Sortavalassa ja toisen päivän kohokohta oli matka kantosiipialuksella runsaan neljäkymmen kilometrin päähän Laatokalle Valamon saareen. Suomenkielisen oppaan välityksellä tutustuttiin kohteeseen, josta löytyi monenlaista yksityiskohtaa ja historiallista taustaa. Matka antoi vinkkejä Valamon olemuksesta ja vuosisatoja kestäneestä aikakaudesta nykypäivään. Kohteen kunnostus vaatii paljon työtä ja myöskin varoja. Matka antoi lisävirikkeitä ja monen osalta varmaan matka ei jäänyt viimeiseksi.

Paluu tapahtui takaisin Sortavalaan ja iltapäivän aikana ajelimme "LÄPI KAUNIIN KESÄISEN KARJALAN"-matkaohjelman mukaisesti Käkisalmen kautta Kiviniemeen.

Kolmannen päivän ohjelmissa oli kotikylillä käynnit.

Iltat vietettiin Lohjalla Vuoksen rannalla seurustellen, makkaraa paistamalla ja yhteislauluin.

Paluumatkalla tietoisena oli Äyräpäässä käynti ja Veikko Juvosen selostus talvi- ja jatkosotien tapahtumat

Kiinnostunut ryhmä kuuntelemassa Veikko Juvosen selostusta Äyräpäässä.

hyvin seikkaperäisesti selostettuna. Aina laatuinen dokumenttiarvo, joka myöhemminkin on kuultavissa ja nähtävissä myös videolta.

Viipurissa, jossa tällä kertaa oli tutustumiskohteenamme linna, avautui mahtavat maisemat ylhäältä tornista katsoen. Sää oli hyvin kuvauksellinen ja aurinkoinen kirkas. Tornin sisäpuolella portaita pitkin nousu huipulle oli fyysinen suoritus, sillä askelmia oli 225 jonkun kävelijän ilmoittamana.

Matkavaikutelmana aistin, että ohjelma oli ollut kiinnostava, monipuolinen ja porukka mukava. Ensikertalaisia matkalla oli yli puolet osallistujista ja matka kotiseudulle kiinnostaa tulla uudestaan tulevina vuosina.

Kuvia otettiin ja olen tehnyt retketämme 16-sivuisen matkakuvakertomuksen. Kiinnostuneet ottakaapa yhteyttä.

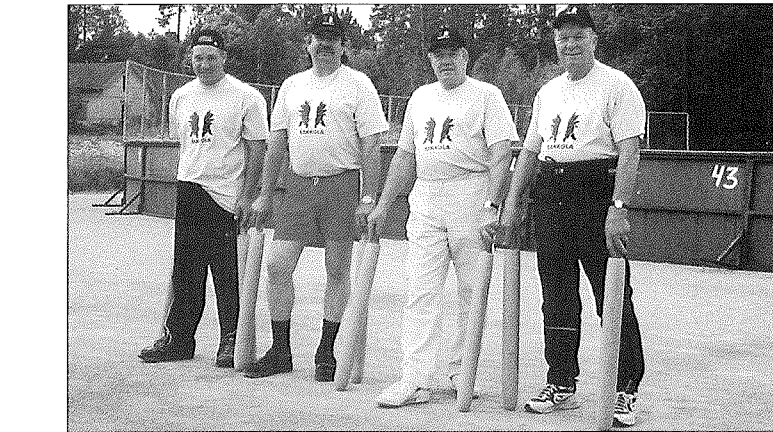
Taisto Virkki

"Sakkolan porsaat" vastasivat pirttiläisten kyykkähaasteeseen

Lievää voimakkaampaa uhoa uhku- en haastoi Metsäpirtti Seura "Sakkolan porsaat" mittelöön kyykän jalossa, karjalaisessa taidossa. Halusivat ko- keilla, onko Sakkolan muinoinen mah- ti säilynyt evakkovuosina, vai onko metsäpirttiläisistä juurista kasvanut sakkolalaisille edelleen ylitsepääsemä- tön vastus.

Koitos haluttiin järjestää Metsäpir- tin Pitäjäjuhlien 2003 yhteydessä, jol- loin on tullut kuluneeksi 100 vuotta siitä, kun Metsäpirtti, senaatin määrä- yksellä, erotettiin pitkällisen ja värik- käänsä prosessin aikana Sakkolasta.

Kyykkäkisassa oli aistittavissa alus- ta alkaen merkittävän urheilujuhlan tuntua. Hyvin piti entinen emäpitäjä pintansa, vaikka ei lyhyestä varoitus- ajasta johtuen ehditty karsintoja pitä- määnsäkään. Karppasen suvun edustajat, veljekset Pentti, Pekka, Erkki sekä Pen-

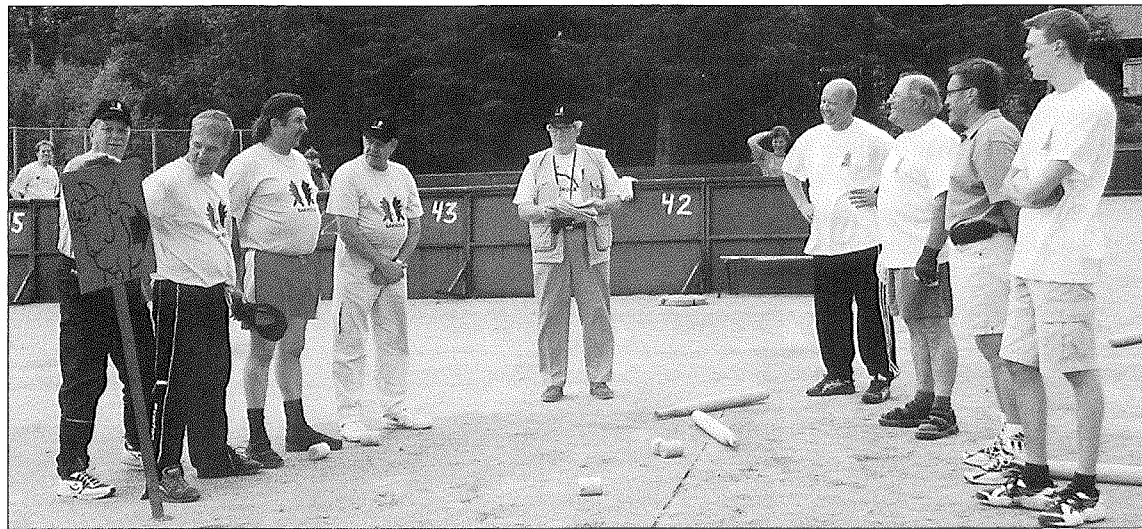
Karppaset oikealta, vanhimmasta nuorimpaan: Pentti, Pekka, Erkki ja Mikko.

tin tyttärenpoika Mikko Jutila puolus- tivat upeasti sakkolalaista urheilupe- rinnettä ja hoitivat voiton varmasti ja tyylikkäästi kotiin.

Metsäpirtin joukkueen lisäksi em. joukkueemme, "Karppasen Kartut",

peittosi myös kolme muuta turnauk- seen osallistunutta joukkuetta voitta- en näin koko turnauksen puhtaalla pe- lillä.

Matti Naskali

Sakkolan porsaat vas. ja Metsäpirtin joukkue: Voitto Parkkonen, Markku Saarinen, Jorma Hyytiä ja Jouni Parkkonen.

Metsäpirtin Sakkolalle esittämään kyykkähaasteeseen suhtauduttiin va- kavasti puolin ja toisin. Hienosti se saattoi alkuun 100-vuotisjuhlinnan. Alku ajallaan ja urheiluhenki korkeal- la Koiviston kentällä. Oli myös huol- toa ja tarjoilua paikalla.

Porsaskyltin tuntumassa Sakkolan joukkue vaikutti pelottavan valmen- tautuneelta. Selvisikin, että tuntumaa kyykkään oli otettu jo edellisenä ilt-

na ja vaikka milloin jo sitä ennen.

Tanner tömisi, hiekka pölisi ja kyy- kät sinkoilivat milloin minnekin. Tästä lajista puuttuvat EU:n turvanormit aivan varmasti. Siinä sitten väisteltiin lentäviä palikoita – kuka mitenkkin, kaikki onnistuneesti.

Lopputulokset "valotaululla" osoitti, että Sakkola voitti rytinällä kaikki ken- tälle tulleet muut kolme joukkuetta. Kurikan Jaakkimalaiset tulivat kirk-

kaasti toiseksi. Lieneekö ollut koti- kentäetu? Metsäpirtti sijoittui kolman- neksi ja Joentaan Hiltusten sukuseura piteli tällä kertaa perää. Ei se voitto vaan osanotto! Kaikilla oli hiki otsalla mutta myöskin mukavaa. Sellaista oli meno, että tuskin yhteen kertaan jää.

No oikeastaan pitäjien välinen kyyk- käkisa päättyi tasapeliin 1 – 1, koska Sakkolan imisät luovuttivat.

Ilmi Pesonen

KALEVIN KUULUMISET

Yhteisillä visioilla eteenpäin

Metsäpirtti täytti juuri 100 vuotta. Metsäpirtti on meille metsäpirttiläisil- le rakas. Se on yhteinen nimittäjäme. Kun suuntaamme kotiseutumatkamme Laatokan rannoille, silloin menemme Metsäpirttiin. Metsäpirtissä poikkeam- me pitäjän keskustassa, Koselassa, jos- ta löydämme pitäjän nykyisen hallin- non ja kulttuurikeskuksen. Sieltä itse kukin siirtyy omille ja esipolviensa kotikunnalle. Useimmat haluavat näh- dä myös laajan Laatokan meren. Tämä näkymä avautuu helpoimmin Vorken rannalta. Oma taipaleeni Tappariin – aiemmin Jaama ja Vanhajaam – on ras- kas. Kuoppainen tie Saaroisista ei ole ajokelpoinen länsiautolle. Käynti isä- ni kotona Tapparissa, Salokylään joh- tavan metsittyneen polun varrella, vie koko päivän.

Keitä me metsäpirttiläiset oikein olemme? No, tietysti metsäpirttiläisiä, mutta samalla myös sakkolalaisia.

Kahdeksanvuotias Santtu Soupas oli juhlilla iloisena mukana.

Kuuluihan Metsäpirtti vuosisatoja Sakkolan pitäjään. Ja pääosa vuoden 1903 jälkeisestä väestöstä oli tätä al- kuperää vielä sotien alla. Sakkolan pi- täjä, pogosta, tunnetaan jo Novgoro- din Karjalasta. Samoin Metsäpirtin län- sipuolella sijaitseva Rautu. Molemmat pogostat kuuluivat Korelan linnalää- niin, jonka hallinnollisena keskuksena oli Korelan eli Käkisalmen kaupun- ki. Myöhemmin nämä Suvannon seu- dun pitäjät, kuten myös Pyhäjärvi (Vpl) kuuluivat Käkisalmen läänin ete- läiseen osaan.

Kun ajattelemme tätä päivää, niin voimme iloksemme todeta nykyisen venäläisen hallintorakenteen pohjau- tuvan maantieteellisesti entisiin raa- meihin. Käkisalmen on edelleen esivan- hempiemme asuttaman Suvannon seu- dun hallinnollinen keskus. Nykyiset "kunnalliset" rajat myötäilevät pääosin entisiä rajoja. Metsäpirtissäkin on oma johtajansa, Albina Martjanova.

Ovet itään, kotiseuduillemme, alkoivat avautua runsaat kymmenen vuotta sitten. Toivon saman kehityksen jatku- van myönteisenä ja johtavan aikanaan siihen, että Suvannon seudun alueet tarjoavat meille karjalaista syntyperää oleville myös paluumuuttomahdolli- suuden.

Kun me Suvannon seudun pitäjien perinnettä vaalivien seurojen ja sääti- öiden edustajat haluamme kehittää yhteistyötä pakkoluovutetulla koti- seudullamme, niin meillä on neuvot- telukumppanina sama yhteinen alue- hallinnon edustaja Käkisalimesta. Mm. tästä syystä on tullut entistä tärkeä- mäksi kehittää keskinäistä yhteistyö- tä, sillä yhdessä toimien olemme nä- kyvämpiä ja painoarvomme kasvaa. Venäläiset ovat avoimia yhteistyölle. He odottavat meiltä selkeitä suunnitel- mia. Kulttuuriperustainen yhteistoi- minta tarjonnee ensivaiheessa hyvän lähtökohdan. Mielenkiintoisia näky- miä liittyy myös omien tukipisteiden hankintaan. Kotiseutumatkajan toive- listalle saattaisi kuulua vierailu "Met- säpirtti-talossa" ja majoittuminen suo- malaisen omistamassa "Metsäpirtti- motellissa", esimerkkinä mainiten.

Kalevi Hyytiä
www.metsapirtti.net

Sakkolan tervehdys pitäjäjuhlalle

100 vuotta sitten oli käyty pitkä ja tunteitakin kuohuttanut eroprosessi, kun Metsäpirtti teki hallinnollisen pe- säeron Sakkolaan. Eroprosessin voi- daan katsoa alkaneen kirkonkokouk- sessa 1871 ja päättyneen monien vai- heiden jälkeen, senaatin tekemän pää- töksen mukaisesti 1903, kun Metsä- pirtistä tuli oma itsenäinen kuntansa. Lopullinen ratkaisu Metsäpirtin ja Sak- kolan välisille asioille saatiin aikaan senaatin päätöksellä 1910.

Uskon, että meiltä nykyisiltä sakkolalaisilta riittää ymmärrystä metsäpirt- tiläisten silloisille eroavatimuksille, kun ajatellaan vaikkapa pitkiä etäi- syyksiä ja senaikaista kulkuvälineitä ja kulkuyhteyksiä metsäpirttiläiskylis- tä Sakkolan hallinnon ja kaupan kes- kuksiin Kirkonkylään ja Kiviniemeen.

Mutta mennyt aika on mennyttä – kohtalomme on ollut yhteinen – yh- teisiä olkoot myös tavoitteemme ja päämäärämme tulevaisuudessa. Mie- lestäni meidän tulisi omaksua vaikka- pa nykyisessä kunnallispolitiikassa to- teutettava seutukunta- ja yhteistoimin- ta-ajattelu.

Entinen kotiseutumme muodostaa meille yhteisen, selkeän seutukunnan "Suvannon seutukunnan", jonka hy- väksi tänä päivänä metsäpirttiläiset, sakkolalaiset ja vuokselalaiset tekevät arvokasta perinneyötä erikseen ja yh- dessä. Yhteistoimintaa edelleen kehit- tämällä ja monipuolistamalla siirräm- me kotiseututietoutta perillisillemme, seuraavalle sukupolvelle, koska vää- jäämätön tosiasia on, että joka päivä meitä Karjalassa syntyneitä on vähem- mänkuin eilen.

Hyvät metsäpirttiläiset! Onnittelen Sakkola-Säätiön puolesta Teitä 100 vuotta vanhasta, ansiokkaasta perin- teestä ja perinneyöstä sekä toivon al- kaneelle yhteistyöllemme tuloksellisia kehityksen vuosia.

Matti Naskali
Sakkola-Säätiön
sihteeri

Kalastus Laatokan rantamien elinkeinona

Museoviraston tutkijana Kannaksen asukkaiden elämään ja historiaan paneutunut **Eero Naskali** piti Metsäpirtin pitäjäjuhlan juhlaesitelmän 29.6. aiheenaan Laatokalla harjoitettu ammattikalastus ja sen erityispiirteet.

Kalastus ja hylkeenpyynti antoivat elatuksen Laatokan suomenpuoleisella ranta-alueella likimain 15 000 hengelle eli kolminkertaiselle Metsäpirtin asujamistolle. Vuoden 1934 tilastojen mukaan rannikkoalueen asujamistosta 2117 ruokakuntaa harjoitti ammattimaista kalastusta.

Vielä 1930-luvun alussa kalastajien soutu- ja purjeveneitä oli ollut 2576 kpl. Moottorilla varustettuja kalastajaveneitä oli tuolloin 269 kpl. Valtaosa moottoriveneistä lienee ollut Metsäpirtin-Käkisalmen seudun kalastajilla. Nämähän olivat perinteisiä suuryppynnin harjoittajia.

Laatokan meren järviallas

”Laatokan järviallas on jääkauden aikaisen mannerjään liikkumasuunnan mukaan luoteis-kaakkois-suuntainen. Luoteis-Laatokan rannikon syvät ja pitkät vuonomaiset lahdet ovat mannerjäiden uurtamia”, selvitti Naskali. Syvänteet ja niiden välissä olevat harjanteet luovat kaloille erinomaiset elinolosuhteet laajoilla alueilla. Uurteiden syvyys on keskimäärin 150 metriä, suurin mitattu peräti noin 290 metriä.

Eteläinen Laatokka on matala ja jäätyy viikkokausia aikaisemmin kuin pohjoisen alueen syvät vedet.

Ulappa- ja rannikkokalastus

”Laatokan kalastus voitiin entisaikaan jakaa karkeasti kahteen osaan: ulappavesien pyyntiin ja rannikkokalastukseen.

Ulappaveden kaloja, jotka eivät olleet pohjaravintoon sidottuja vaan elivät pienistä kaloista, kuoreista, mui-kuista ja rautakaloista, olivat mm. lohi, nieriä ja kuha. Näiden kalojen pyyntiä harjoitettiin laajoilla alueilla eri puolilla Laatokkaa riippuen kalojen kausittaisista esiintymisistä eri osissa jär-

Suurimmat metsäpirttiläisten kalastamat kalat 1920-1930 -luvuilla:

Hauki 25 kg Matti Kiiski
Lohi 20 kg Arvi Ahtiainen
Sampi 50 kg Maunu Myöhänen
Muikku 0,7 kg Arvi Ahtiainen

veä. Kaukopyynnin kalastusvälineinä olivat vanhastaan verkko, pitkäsiima ja kierrenuotta.

Rannikon kalastuksen tärkeimpiä pyyntivälineitä olivat erilaiset nuotat, joita oli kahden hengen vedettävästä pikkunuotasta, ranttiista kymmenen hengen vedettävään isoon siikanuotaan. Hyvin yleisiä olivat neljän hengen köysikeloilla vetämät kookkaat rantanuotat, joilla usein pyytivät rannikon kalastajaperheiden naiset.”

Kalastusalueet

”Suomen puoleisen Laatokan tuotavimpia kalastuspaikkoja olivat ennen sotia Metsäpirtin rannikko Taipaleesta etelään ja Taipaleenjoen suu, josta saatiin mm. siikaa, lohta, nieriäistä ja kuoretta.

Konevitsan saaren ympäristöstä ja Sortanlahdesta tuli siikaa, lohta ja muikkua. Käkisalmen edusta oli viimeisimpiä lohenpyyntipaikkoja myöhään syksyllä.

Kurkijoen ja ja Jaakkiman saaristo olivat siian ja muikun pyyntialueita, joista kutuaikana saatiin myös nieriäistä.

Sortavalan ulkosaaristosta pyydettiin avoveden aikana muikkua, nieriäistä ja lohta, talvella nuotalla siikaa.

Impilahden rannikko oli siian nuottapynnin aluetta sekä kesällä että talvella.

Sortavalan saaristosta Salmiin ulotuva rannikko oli Laatokan talvinuottapynnin aluetta, ja siellä etenkin siian talvinuottaus oli sikäläisille rannikon asukkaille taloudellisesti tärkeä ja antoisa kalastustapa.”

Kalastuskumppaneita Ostaskovista

Naskali kertoi myös, miten ennen 1920-lukua samoilla vesillä kävi verkkokalastajia myös Venäjän puolelta etenkin Tverin alueelta Ostaskovista. Näillä oli ollut erittäin ohutrimaisia ja ottavia siikaverkkoja. Heidän veneensä olivat olleet samanlaisia isoja kokkaveneitä kuin metsäpirttiläisilläkin, mutta niiden matala köli oli ollut samanlainen kuin Laatokan kierrenuottaveneissä.

Naskali aprikoi, että ”ostaskovilaisien verkkojen erinomaisuus ja venetyypin samankaltaisuus metsäpirttiläisten veneiden kanssa selittyy vain siten, että yhtäläisyydet ovat vanhaa alkuperää, sillä Tverin alue sai asukkaansa sinne 1600-luvulla siirtyneistä Laatokan rannikkoseudun ortodokseista, jotka pakenivat luterilaista miekkalähetystä.”

Hän toi arvokkaan palan historiamme tapahtumien mosaiikkiin. Laatokan kalastuselinkeino tavat ja perinne ovat peräisin sen ympäristön karjalaisilta alkuperäisasukkailta. Valtian viidenneksen verokirjassa vuodelta 1500 mainitaan viisi ortodoksisen sukuni jäsentä kalastajina Suvannontaipaleella.

Miekkalähetyksen autioittamille Laatokan rantamille Karjalaan ja Inkeriin muutti luterilaisia talonpoikia, jotka eivät taitaneet kalastuksesta rantojen merta- ja koukkupydyntiä enempää. Oppivat suurien vesien kalastuksen salat vuosisatojen myötä alkupe- räiskarjalaisilta. Oman sukuni edustajia pysyi ruotsalaisvallan aikana hengissä uskontonsa säilyttäen vanhoilla kotiseuduillaan ilmeisesti juuri kalastustaitojensa ansiosta.

Esivanhemmistanimkin todetaan vuoden 1724 väestökirjassa: ”*Asumat lähellä Suvantojärveä ja kalastavat tässä kylässä.*” Laatokka ja silloin liki nelikymmenkilometrinen Suvanto olivat heidänkin kalavesiään.

Mauno Vaski

Yhdessäolo jatkui 100-vuotisiltamissa

Aluksi Sakkolan edustajana Matti Naskali ja Metsäpirtin edustajana Kalevi Hyytiä vastailivat jossitteleviin kysymyksiin. Esimerkiksi näin kunta-liitosten aikana olisikohan Metsäpirtillä edessä takaisin paluu Sakkolaan? Matin mielestä liitokset varmasti olisivat tarpeen Karjalassakin. Kalevi hienman arveli, että luonteva liitos saattaisi olla myös Raudun suuntaan.

Kumpikin keskustelija uskoi, että ilman rajanmuutoksia kehitys olisi sujunut molemmissa kunnissa kohti uuden tietotaidon hyödyntämistä. Taipaleen joen suuhun olisi sijoittunut kalastuskorkeakoulu ja samantasoista kehitystä Matti kuvaili myös Sakkolaan.

Matkailuvaltiokseen Sakkola nosti Kiviniemen, joka nytkin on usean suomalaisen kävijän yöpymispaikka. Metsäpirtti puolestaan veisi matkailijat Laatokalle, Vorkken rantaan tai Saaroisten Saunasaareen, jotka ovat nytkin matkailijoiden suosikkikohteita.

Kuvaelma

Iltamiin kuuluu kuvaelma eli itse tehtyä ohjelmaa. Valmisteltu oli naisissa Tampereella, mukana Helka Korpela, Julia Keski-Mäenpää, Airi ja Aira Törru, Jaana C. Uusi-Kokko sekä Ilmi Pe-

sonen.

Olipa Metsäpirtissä paljon nimettyjä rantoja. Lueteltuun rimpsuun sisältyy 90 nimeä Yläpiä niemestä jo ilmeisesti rajan takan olevaan Mulkku-niemeen. Kuka muistaa vielä Sapparlahen, Punase käspuu rannan, Majase kattaikkon, Vätikan tai Valkianenän? IP

100-vuotisiltamissa Matti Naskali (oik.) ja Kalevi Hyytiä jossittelivat urakalla.

Opettaja Jaana C. Uusi-Kokko tenttasi tytöiltä Metsäpirtin rantoja.

”Metsäpirtti elää kuvissa” on Martti Peltosen teettämä kuvakooste – 150 kuvaa entisestä pitäjästä. Kuvat kiinnostivat pitäjäjuhlaan saapuneita.

Vunnukan puheenvuoro

Se miten minusta itsestäni alkoi tuntua karjalaiselta, on minulle itselleni hieman hämärän peitossa. Se on varmasti monien asioiden summa. Tietoa Karjalasta minulla on toki aina ollut. Mummoni kertomukset Karjalasta ja etenkin Metsäpirtistä ovat edelleenkin elävinä muistissani. Lapsi niitä tarinoita ei vain oikein tahtonut osata hahmottaa. Mielikuvissa Metsäpirtti oli punainen tupa keskellä metsää.

Myös Metsäpirtti-kerhon kahvituvuorot olivat luonteva osa lapsuuttani.

Karjalaisuus konkretisoitui minulle hausalla tavalla. Kun olin 6-vuotias olimme perheeni kanssa Helsinki-Vantaan lentoasemalla ja luoksemme tuli tummaihoinen mieshenkilö intoa täynnä kertomaan huonolla suomenkielellään: Te olette Karjalasta koko perhe. Teillä on karjalainen nenä.” Tottahan se olikin. Silloin tajusin, että karjalaisuus on jotain mikä erottaa minut muista suomalaisista.

Karjalaisen heimon tuntomerkkeihin luetaankin pitkä suora nenä, kiharat kastanjanruskeat hiukset, suuret siniset silmät, korkeat poskipäät sekä leikkisä ja laulunrakas mieli. Näin kauniisti meitä karjalaisia on kuvattu. On myös sellaisia tarinoita, että karjalaisia emäntiä on täytynyt toppuutella Kalevalaa kerätessä, että ei ne kaikkein rivoimmat laulut ja runot oikein kirjaan sovi. Tällaista karjalaisuutta edustaakin kaikkien tuntema Riitta Uosukainen kohua herättäneine kirjoineen.

Karjalainen – erilainen

Tunne erilaisuudesta on seurannut minua läpi elämäni. Kommunikointi kantasuomalaisien kanssa on toisinaan tuottanut vaikeuksia. Kun innostun alkaa se niin kutsuttu ”pääpätys”. Ääni kovenee ja selitän kovaan tahtiin. Muut luulevat, että olen vihainen. Näin ei kuitenkaan ole vaan saatan olla vain vilpittömän innostunut jostakin asiasta. Tavot ja käytös eroavat myös monin muin osin. Ongelmia syntyi myös tavattuani nykyisen sulhaseni. Sulhaseni pelkäsi aluksi kovasti äitiäni, kun kysyin syytä tähän, hän vastasi: ”Kun

se aina utelee kaikenlaista.” Minulle taas tuotti ongelmia kyläily hänen vanhempiensa luona. Siellä meidät laitettiin yksin keittiöön suljetun oven taakse juomaan kahvia. Minä tunsin itseni loukatuksi, kun ei seura kelvannut. Mutta sulhaseni vanhemmat taas olivat yrittäneet olla kovin kohteliaita, kun antoivat olla rauhassa eivätkä tunkeneet seuraan.

Erilaisuuden tunne korostui myös kun perheemme matkusti salaa Metsäpirttiin. Miksi mummoni entistä kotipaikkaa täytyi mennä katsomaan salaa? Tätä ei voinut lapsi ymmärtää.

Karjalaisuus kasvaa tiedosta

Juurettomuuden tunne on kuitenkin hävinnyt tiedon myötä. Karjalaiset ovat oma heimonsa, jonka kulttuuri ja perinteet ovat tulleet enemmän idästä kuin kantasuomalaisilla. Tässä asiassa on internet ollut hyvä tietolähde. Myös lempikirjailijani Laila Hietamiehen kirjoista saa arvokasta tietoa karjalaisen elämästä ennen ja jälkeen evakkomatkan. Näitä kirjoja lukevat monet sukupolvet ja nuoret saavat niistä arvokasta tietoa Karjalasta.

Karjalaisuus on rikas kulttuuri, jonka ei saa antaa hävitä tai sulautua Kanta-Suomeen. Otetaan esimerkiksi virpominen. Kuinka moni tietää, että virpominen on kotoisin Karjalasta? Häpeäkseni joudun myöntämään, että en minä ainakaan vielä vuosi sitten tiennyt. Nuoren on myös hankala hahmottaa mitkä tavot ovat todella kotoisin Karjalasta ja mitkä ovat tulleet karjalaisille täältä kantasuomesta. Tässä kohdin on elvytys ja tiedotus paikallaan. Hyvänä asiana mainittakoon karjalanpiirakan EU:n myöntämä perinneruoka status. Karjalanpiirakaksi saa kutsua vain aidolla reseptillä valmistettua piirakkaa. Näin karjalanpiirakka ei pääse sulautumaan kantasuomalaisiin piirakoihin. Tällainen erityisasetus tulisi muunkin karjalaisen perinteen saada.

Sulautuminen kanta-Suomeen on omalta osaltaan myös hyvä asia. Olisi ikävää, jos eläisimme Suomessa kuin toisen luokan kansalaiset. Näin on valitettavasti käynyt Venäjän puolen karjalaisille. Heidän koulutusmahdol-

lisuutensa ovat huonot ja matkustamistakin on rajoitettu.

Mutta liika on kuitenkin liikaa. Monet eivät edes tunne karjalaisia juuriansa. Meitä pitäisi olla miljoona eli joka viides suomalainen on juuriltaan karjalainen. Missä he kaikki ovat? Kulttuurin elvyttäminen olisi nyt paikallaan. Tähän tarvitaan kuitenkin virallisten tahojen karjalaisuuden tunnustamista. Näin nuoretkin osaisivat arvostaa omia erikoisia karjalaisia juuriansa.

Tässä on hyvä verrata Vienan Karjalaan. Olosuhteiden jo hieman parannuttua on karjalaisuutta alettu elvyttämään aktiivisesti. Vienasta löytyvät niin karjalaiset päiväkodit kuin koulutkin. Onhan Vienassa karjalankielinen yhtyeikin. Tämä tosin uhkaa jäädä viimeiseksi.

Kyllä karjalaisuus säilyy

Olisi tärkeää tiedottaa karjalaisuudesta nuorten käyttämissä medioissa. Esimerkiksi muutama vuosi takaperin ilmestyneen elokuvan Hylätyt talot, autiot pihat yhteydessä olisi ollut hyvä näyttää tietoisku meistä karjalaisista. Elokuvan alkuun olisi sopinut teksti: ”Elokuva perustuu tositaapahtumiin”. Tämä olisi herättänyt nuoret kiinnostumaan. Näinkö on todella käynyt. Vaikka tietoa on, ymmärrys usein puuttuu.

Karjalaisuuden spekuloidaan katoavan sukupolveni toimesta. Ehkä tämä on valtiovallan hiljainen toivekin. Ihmisille on kuitenkin globalisaation ja vaikean maailman poliittisen tilanteen vuoksi juuret tulossa yhä tärkeämmiksi. Halutaankin erottaa joukosta. Ei haluta olla sitä amerikkalaistunutta massaa. Tässä on tilaisuus johon Karjalanliiton olisi hyvä tarttua.

Karjalaisuus on kuitenkin selvinnyt monesta sorrosta ja vaikeudesta. Näin myös Vienassa. Nyt kun karjalaisuudesta voi puhua vapaasti, ja pitääkin puhua, on karjalaisella kulttuurilla mahdollisuus nousta uuteen kukoistukseensa.

Yhdestä asiasta olen kuitenkin varma tuntien heimomme sisukkuuden. Karjalaisuuttahan ei yksi globalisaatio nujerra.

Eeva Vahtera

Metsäpirtin koulupiirit tapasivat

Pitäjäjuhlan yhteydessä järjestettiin ensimmäisen kerran koulupiirien tapaaminen, joka herätti suurta kiinnostusta ja uusia tapaamisiakin suunniteltiin.

Suntakpäivä

Metsäpirtti täytti 100 vuotta keväällä ja muistojuhlassa käytiin Kurikassa. Juhlaluminasta jäi mieleen asioita. Mutta ensin kiitos Teille Metsäpirtissä syntyneille, jotka teitte juhlasta juhlan. Meille keski-ikäisille Metsäpirtti-juhliin ja tapaamisiin kuuluu aito puheen poljento ja sanan kulku alkuperäisessä muodossaan.

Kurikan monitoimitalon penkillä aika tuntui kulkevan taaksepäin jonkin lapsuuden ja teini-iän välille, jolloin juhlaan tultiin enemmän tai vähemmän kovisteltuina. Hyvä, että tultiin, sillä niistä juhlista jäi vastahankaisen penkillä istujan muistiin metsäpirttiläisyyden alkuperäinen vuorovaikutusta, tapa tavata, puhua, vaihtaa kuulumisia – ja tietysti selittämätön yhteenkuuluvuus. Tätä kaikkea tarjosi 100-vuotisjuhla.

Suntakpäivä voisi olla saarnan otsikko. Siispa saarnaan. Haastelin juhlassa monen Metsäpirtissä syntyneen kanssa, harmittavan vaillinaisesti tosin, mutta sama vanha ajatus, jota olen manannut aikaisemminkin, pullahti jälleen päällimmäiseksi. Vielä on suora muistitietoa, alkuperäistä kerrontaa alkuperäisin ilmauksin.

Kun pohdimme, mitä metsäpirttiläisyys merkitsee jatkossa meille ja lapsillemme, aika kulkee pääskyn siivin ja jokainen päivä harventaa alkuasuk-

kaiden rivejä. Saarnan sisältö on siis: miettiessämme merkitystä pitäisi nostattaa HETI hanke, jolla tallennettaisiin kaikki saatavilla oleva tieto elämänmuodosta Metsäpirtissä ja sodasta, jälleenrakennuksesta.

Tällainen hanke ei nouse amatöörivoimin, mutta kuten olen sanonut, meillä on yliopistot käytettävissä. Jos hanke suunnitellaan ja toteutetaan myös tutkimuksen kestävin kriteerein, saadaan aikaan myös muita kuin metsäpirttiläisiä hyödyttävää tietoa. Suunnitelman laadinta kuuluu tieteenlelle, mutta toteutus voidaan tehdä amatöörivoimin tai käyttämällä opiskelijoita. Miten on pirttiläisjärjestöt? Juhlapuheista tekoihin?

Kiitos pohjalaisille pirttiläisille juhlista, kiitos vielä kerran vieraille.

Henkilökohtainen kiitokseni kaikille, joita sain haastatella. Olen rikkaampi.

Anja Kuoppa

Sovintola 1, 14240 Janakkala

Puh. 044 28 44 330

Sähköposti: anjan@mail.htk.fi

KUOLLEITA

Kerttu Hiltusen muistolle

Suruviesti kiiri minulle maaliskuise-
na lauantaina, tätini 79-vuotispäivänä,
maalinen matkanteko oli päättynyt
edellisenä päivänä. Viesti ei tullut odot-
tamatta, tati oli sairastellut jo monet
sairaudet. Nyt voimat ehtyivät, sydän
ei enää jaksanut.

Kerttu-täti syntyi 29.3.1924 Sakko-
lan Hovinkylässä Anna-Liisa ja Pietari
Väyrysen viidenneksi lapseksi. Anna-

Liisa ja Pietari Väyrysen lapset vanhim-
masta nuorimpaan ovat Kerttu Maria,
Irja, Hilka, Viljo, Kerttu, Matti, Toivo
ja Maire. Elossa ovat Irja, Matti ja Mai-
re.

Kerttu-täti avioitui kirvulaisen Veik-
ko Hiltusen kanssa, ja he elivät ja kas-
vattivat seitsemän lasta viljelys- ja kar-
jatilallaan Mäntsälän Levannolla. Pien-
tilallisen emäntänä ansaita toimeentu-
lo maasta ja metsästä ja hoitaa seitse-
män lasta maailmalle on ollut varmaan
ajoittain hyvin raskasta.

Täti hoiti nuorena lapsia, hoitaen ja
kasvattaen mm. taannoista Nesteen joh-
taja Jaakko Ihmuotilaa. Kerttu-täti toi-
mi myös 1938 pikkulottana ollen niitä
viimeisiä evakkoja, jonka elämän kier-
tokoulua ei varmaan kukaan nykyajan
ihminen kadehdi. Tavatessamme hän
muisti kertoa lastenlapsista ja uusista-
kin lastenlastenlapsista, jotka olivat
hänelle hyvin rakkaita.

Me Irja-siskon lapset muistelemme
mielihyvällä mukavia kesätapaamisia
Levannolla. Kerttu-tädillä ja Veikolla
ei ollut niin kiire, etteikö olisi ollut
aikaa ottaa sisarten lapsia kesälomal-
le, vaikka heinätyöt ja karjanhoito oli-
sivat vaatineet kaiken ajan – ne työt
hoidettiin mukavasti seurustelun lo-
massa. Erikoisesti mieleeni on piirty-
nyt iloinen Kerttu-täti ja hyvin huu-
morintajuinen ja elämänmyönteinen

Veikko. Toisiaan he ymmärsivät kat-
seestakin. Kun Levannolla illalla kä-
väisin heidän eläkepäivinä, tapasin
usein heidät vierekkäin sängystä. Kai-
kesta näki, että he olisivat aidosti hy-
vin toisiinsa kiinni kasvaneet.

Menetetty Karjala ja muistot Sakko-
lasta ja Antreasta, josta isä ja äiti olivat
lähtöisin, olivat monesti keskustelun
aiheita. Karjalaan ei Kerttu-täti palan-
nut, vaan halusi säilyttää vanhat kau-
niit muistot. Kuitenkin hän hyvin kiin-
nostuneena halusi kuulla siellä käyneil-
tä, miltä Karjala ja synnyinseutu nyt
näytti.

Täti oli perinyt kristillisen elämän-
tavan kotoa jo nuorena, ja sitä var-
maankin vahvisti nuorena käyty kris-
tillinen opisto.

Tätisi siunasi 12.4.2003 Mäntsälän
kirkossa kirkkoherra Mikko Seppälä.
Siunaustoimituksen alkuun lasketut
kukat peittivät arkun. Lämminhenki-
nen muistotilaisuus vietettiin lasten,
lastenlasten ja lastenlastenlasten sekä
muiden läheisten ja ystävien läsnäol-
lessa.

Uskomme, että Kerttu-tädillä on nyt
hyvä olla Mäntsälän kirkkomailla
monesti kaipaamansa Veikon kainalos-
sa ja Taivaan Isän huomassa.

Irja-siskon poika Antero

Sulo Henttonen nukkui pois

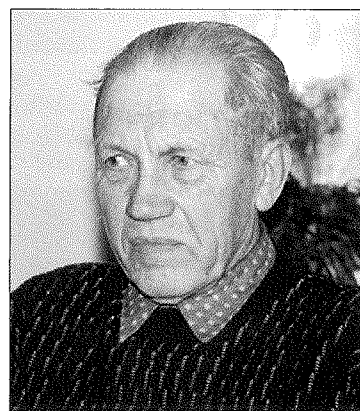
Sakkolalaisyntyinen Sulo Hentto-
nen nukkui pois kesäisenä maanantai-
aamuna 16.6. Hän oli syntynyt mar-
raskuussa 1914 Sakkolassa Vilakkalan
kylässä. Hänen isänsä oli talollinen
Matti Henttonen (s. 1877) ja äitinsä
Emilia Henttonen (os. Kiuru, s. 1884).
Lapsuuden perheeseen kuuluivat
myös veljet Arvi, Uno, Reino ja sise-
ret Emmi, Selma ja Hilma.

Henttonen osallistui sotaan vuosina
1939-1945 ja selvisi koettelemuksis-
ta ehjin nahoin. Sotavuosiin mahtui
myös rakkautta. Henttonen tuli väli-
rauhan aikana metsätöihin Kärämäel-
le, jonne hänen sukulaisiaan oli tullut
jo aiemmin. Hän löysi sieltä tulevan
vaimonsa Hiljan (os. Ojalehto). Paris-
kunta jäi asumaan Kärämäelle Ojaleh-
don kylään, jossa he pitivät maatilaa.
Perheeseen syntyivät tyttäret Marja-
Leena, Irja, Anna-Liisa ja Anja. Sulo
Henttonen kuului Kärämäen kunnan-
valtuustoon muutamia vuosia.

Hän säilyi pitkään hyväkuntoisena.
Viljelystä ja karjasta luopumisen jäl-

keenkin maalaistalon pihapiirissä riit-
ti monenlaista askareta. Vielä muuta-
mia vuosia sitten Henttosen saattoi
nähdä nostamassa perunaa, kantamas-
sa saunapuita tai katolla pudottelemas-
sa lumia. Eläkevuosinaan hänen mie-
luisimpia harrastuksiaan olivat käve-
lylenkkien tekeminen ja lukeminen.
Aika kului mukavasti Karjala-aiheis-
ten kirjojen ja hengellisen kirjallisuu-
den parissa. Uskonolla oli Henttosen
elämässä keskeinen merkitys. Hän seu-
rasi kiinnostuneesti myös maailman
tapahtumia, kuunteli radiosta uutisia
ja luki useita sanomalehtiä.

Henttonen asui kotonaan viime huh-
tikuuhun saakka. Sairauskohtauksen
saatuaan hän vietti viimeiset kaksi
kuukautta Kärämäen terveyskeskuk-
sen vuodeosastolla. Loppuaikoinakin
ajatus juoksi sujuvasti ja muisti toimi
virheettömästi. Kiinnostus maailman
asioihin tai uskon kysymyksiin ei hii-
punut. Hän jaksoi jutella vain vähän,
mutta hämmästytti osaston lääkäriä
halutessaan tietoa Irakin sodan jälkei-

sestä tilanteesta. Hän myös halusi vie-
relleen Raamattunsa, vaikka ei enää
jaksanut sitä lukea.

Sukulaiset ja ystävät muistelevat
Sulo Henttosta ahkerana, rauhallisena
ja hyväntahtoisena miehenä, joka
muisti aina ottaa toiset huomioon. Hä-
net haudattiin kesäkuun lopulla Kär-
sämaen hautausmaalle 1940-luvulla
kuolleen tätinsä Aune Henttosen vie-
reen. -AN

Lauri Johannes Huuskan muistolle

Synnyit Sakkolan Røykkylässä
6.4.1925 Tahvo ja Amalia Huuskan en-
simmäisenä lapsena, ensimmäisenä
meistä neljästä. Saimme viettää yhtei-
sen lapsuuden kauniissa Karjalassa.
Meillä oli aina paljon yhteisiä leikke-
jä ja askareita. Kävimme muun muassa
yhdessä paimenessa ja teimme tuohi-
ropeita, joihin poimimme mustikoita.

1930-luku oli meille parasta lapsuus-
aikaa. Sinä olit jo pienenä poikana
idealisti ja tarmokas. Raivasimme pie-
nen leikkipellon, jonka ympärille teim-
me lujan aidan. Rakensit myös leikki-
mökkin ja muurasit sinne pienen uunin
sekä katolle savupiipun, joka veti sa-
vut ulos. Aikuisen silmin se mökki oli
ehkä vain koirankopin kokoinen, mut-
ta silti sisälle mahtui paljon lapsia. Par-
haimmillaan meitä oli lähes kymme-
nen. Uuni lämmitti mökkiä niin, että
se oli talvellaikin lämmin.

Sitten tuli vuosi 1939. Lapsuusleikit
jäivät ja piti lähteä evakkoon. Leikki-
kaverit hajaantuivat, kuka minnekin.
Sotien välillä palasimme takaisin
Røykkylään, mutta lapsuusajan leikit
olivat jo jääneet. Sinä jouduit nuorena
sotaan. Kerran olit seitsemän kuukaut-

ta yhtä mittaa siellä jossain, ennenkuin
pääsit ensi kerran lomalle.

Lauri-veljeni, aika riensi eteenpäin
ja me aikuistuimme. Sinä löysit itsel-
lesi puolison Punkalaitumelta - hyvän
karjalaisen tytön. Muutit Tampereelle
ja rakensit talon perheellesi. Sinä ke-
hityit hyväksi rakennusmieheksi. Si-
nun taitosi ja luotettavuutesi huomatiin
pian, ja tehtävät muuttuivat vas-
tuullisemmiksi. Olit muun muassa
Tampereen yliopistollisen keskus-
sairaalan ja kauppaopiston työmailla
mittamiehenä. Samanaikaisesti - työsi
ohessa - teit lisätyönä pientaloja elät-
täkseen perheesi. Toimit myös raken-
nusliike Böökin työpisteissä vastaava-
na, kunnes päätit perustaa oman yri-
tyksen. Parhaimmillaan sinulla oli 20

miestä töissä rakentamassa uutta ja
korjaamassa vanhaa. Hyvä työ takasi,
että urakoita riitti. Olit yrityksessäsi
johtaja, suunnittelija, palkanlaskija
sekä hoidit kaikki vaativat tehtävät
noin 20 vuoden ajan, kunnes sairaus
alkoi vähentää voimiasi ja pakotti Si-
nut luopumaan yrityksestä ja raskaas-
ta työstä. Eläkeaikaa jäi Sinulle vähän.

Työnteko muutti muotoaan kevyem-
mäksi ja kädentaito näkyi erilaisena
kuin rakennuksilla työskennellessä.
Puu alkoi elää käsissäsi. Teit mm. kau-
niita tulppaneja sekä kapustoja ja
muuta kodin tarve-esineitä, joita lah-
joitit läheisillesi. Taidonnäyte oli, kun
elämäkumppanisi eräänä päivänä
huomasi mökillä, ettei ole parsinneu-
laa. Sinä vastasit: "no tehdään!", ja hit-
sasit hetkessä hyvän ja sileän parsin-
neulan. Näin parsimus sai alkaa. Vii-
meaikainen harrastuksesi oli taulujen
maalaus.

Sinulla oli viimeiseen saakka voima-
kas halu elää ja monenlaisia visioita
pitkälle eteenpäin. Maalaustyö ja muut
suunnitelmasi jäivät kuitenkin kesken
saadessasi kutsun taivaan kotiin Tam-
pereella 28.5.2003. Sinut siunattiin
Kalevankankaan isossa kappelissa
14.6.2003 läheistesi läsnäollessa.

Sinua kaikesta kiittäen,

sisaresi Sanni
(Ojanen) Turku

Kiviniemen Laulajat 1935

"Kiviniemen Laulajat" äitienpäivänä 1935. Kuvan lähetti julkaistavaksi Marja Laiho.

KUOLLEITA

Helmi Luukkasen muistolle

Helmi-täti syntyi 1.3.1920 Sakkolan Lapinlahden kylässä Lõposenmäellä Matti Kaaprenpoika Naskalin ja Anna-Liisa, os. Karvanen, nuorimmaksi eli perheen 8. lapseksi. Perheen vanhimmat lapset Maikki (Maria), Helena ja Eemil olivat jo rippikouluiän ohittaneita ja Albert, Anna sekä Alma kouluiäkäisiä, kun Helmi syntyi. Suomi oli askettäin itsenäistynyt, ensimmäinen maailmansota päättynyt, kauppayhteydet Pietarin kaupunkiin olivat katkenneet ja elettiin omavaraistalouden aikaa.

Lapinlahden kansakoulussa Helmi suoritti oppivelvollisuutensa. Harrastuksista ensi sijalla oli urheilu. Koulun piirimestaruuden hän voitti kestävyyssjuoksussa. Kotityöt oppi tämä sisarjoukko kotonaan. Kotona kasvatettiin kuuluisia Sakkolan rotuporsaita ja pidettiin lypsykarjaa. Naskalin miesväen harrastuksena olivat juoksijahevoset. Arttu-niminen ravihevonen voitti palkintoja ja saavutti mainetta laajemmallikin.

Maataloustöissä tarvittiin työvoimana kaikki perheenjäsenet, eihän tuohon aikaan ollut käytössä vielä koneita. Suvannon rannalla olleella kotitilalla viljeltiin heinää, viljalajeja, perunaa sekä juurikasveja. Suvanto antoi kalaa, omasta navetasta saatiin lihaa ja maitoa, metsä antoi marjoja ja sienä. Omista metsissä laidunnettiin karjaa. Perheen nuorimmat joutuivat kukin vuorollaan paimeniksi. Omasta metsästä saatiin puuta myytäväksi, puuta raaka-aineeksi puhdetöihin sekä polttopuut omaan käyttöön.

Kodin piirissä tehtiin itse viljellystä pellavasta miesten ja naisten käyttövaatteet, samoin lakanat, pyyheliinat ja pöytäliinat. Omien lampaiden villasta valmistettiin kotona kaikille perheenjäsenille sukkia, lapasia, myssyjä, rekivällyjä ja päällysvaatteiden kankaita. Äiti opetti tyttärelleen kaikki työvaiheet ja vaatteiden ompelun.

Karjalaista monipuolista arkiruokaa valmistettiin tässä kodissa. Joka lauantai leivottiin ruis- ja ohraleipää, perunakakkaroita, ohraryynipiirakoita ja haudutettiin uunin jälkilämmöllä pot-

lohkkoa. Arkena vaihtelivat liha-, kala- ja sieniruoat perunan ohella. Lisäksi oli usein, ainakin lauantaisin, marjaruokia. Erityisherkkuna valmistettiin omista kaurajauhoista kaurakiisseliä.

Täältä Sakkolan kodista olivat peräisin Helmi-tädin kiinnostus ja taidot kotitalous- ja käsitöihin. Hän sai täydentää kotona opittuja taitoja Jaakkiman kristillisessä kansanopistossa sekä evakkoaikana emäntäkoulussa Etelä-Pohjanmaalla.

Sakkolan neito hakeutui Pyhäjärvelle kutomakursseille ja tutustui kurssitalon poikaan, Tahvo Luukkaseen. Tuttavuus johti avioliittoon, ja niin Helmi Naskalista tuli pyhäjärveläinen Helmi Luukkanen v. 1943.

Helmi-tädin isä, Matti Naskali, oli nähnyt aikanaan unen, jossa Sakkolasen, Suvannon rannalla olleen kodin pihalla tuuli oli tarttunut neljään paitaan ja lähtenyt kuljettamaan niitä toiselle rannalle. Pyhäjärven pitäjään, sinne toiselle rannalle, olivat muuttaneet jo aikaisemmin Matin lapsista Helena (Kurikka), Eemil (Naskali) ja Anna (Nännimäinen, myöhemmin Nuortama). Neljäntenä sinne tuli siis Helmi.

Luukkasen perheen esikoinen, Sepo, syntyi Pyhäjärvellä 1944. Saman vuoden kesällä oli Luukkasten, niin kuin muidenkin karjalaisten, lähdeävä evakkoon, kohti vieraita seutuja ja tuntemattomia kohtaloita. Ensimmäinen sijoituspaikka oli Pylkönmäki. Sittemmin tuli muutto Tyrvälle Vilppaloitten omistamaan Ponton taloon. Tämän talon isäntäväkeä on muisteltu Luukkasen perheessä lämmöllä.

Kun Tahvo-puoliso oli palannut ehjänä ja terveenä sodasta, alkoi uuden elämänmuodon rakentaminen Tyrvään Pohjälänjärvellä. Vanha pari, Pekka ja Liisa Luukkanen, oli saanut ostaa vapaaehtoisella kaupalla Myllyntaustan tilan. Sinne rakennettiin suurperheelle uusi koti, jonne päästiin muuttamaan joulukuksi 1946. Perheen toinen poika Matti oli syntynyt Tyrvällä keuhkokuumeella 1946.

Muutamia vuosia myöhemmin veljekset Tahvo ja Jonne ostivat yhteisesti Myllyntaustan vanhemmiltaan. Elämä oli työntäyteistä: viljeltiin ja raijattiin, rakennettiin ja käytiin töissä tilan ulkopuolella. Helmi-täti pyöritti perheen arkea karjatöiden, pyykinpesun, ruoanlaiton, leipomisen ja kasvi- ja eläinhoidon ohella. Kotiin annettiin vuosien kuluessa vielä lisää perheenjäse-

niä: Salme, Markku, Sirpa, Sirkka, Sinikka ja Satu. Nämä kuusi nuorinta syntivät vuosien 1948 ja 1959 välillä.

Helmi-täti oli aktiivinen sukulaissuhdeiden hoitaja. Hän osasi irrottautua suurperheen ääreltä ja lähteä sukulaisiin "kostiin". Itse hän oli vieraanvarainen ja aikaansaapa emäntä, monet juhlahetket ja vieraspidot hän järjesti.

Suurperheen äiti ehti harrastaa myös kodin ulkopuolella. Seurakunnan diakoniatyö ja pyhäkoulutyö olivat hänen sydäntään lähellä. Pienviljelijäyhdistyksessä olivat mukana kaikki Luukkasen perheen jäsenet ja maatalouskerhoon menivät perheen lapset kasvuikäisinä.

Helmi-täti oli luonteeltaan hyväntuulinen, joustava karjalainen, joka sopeutui aikanaan uuteen perheeseen, sitten uuteen kotiseutuunsa Satakunnassa. Naapureistaan hän puhui lämmöllä ja heitä arvostaen. Jonne-setä, Tahvon veli, kuului perheeseen elämänsä loppuun asti.

Ajan rajallisuus tuli tätiäni lähelle keuhkokuumeella 1981, jolloin puoliso Tahvo sai kutsun lääkärin hoitoon. Salme-tyttären menettäminen syksyllä 1998 oli toinen suuri suru.

Tätini viimeisinä elinvuosina jouduin näkemään hänet useita kertoja sairaalassa. Oli vaivoja, rajoituksia, kipuja. Taivaan Isä lähetti enkelinsä noutamaan väsyneen vaeltaajan luokseen Kukan päivänä 13.5.2003.

Helmi-tädin muisto on valoisa. Saamme iloita siitä, että hän sai säilyttää henkisen vireytensä ja muistinsa loppuun asti. Häntä jäivät kaipaamaan seitsemän lasta, 14 lastenlasta, yksi lapsenlapsenlapsi, lukuisa joukko sisarus- ja ystäviä ja naapureita.

Helmi-tätini siunasi 7.6. viimeiselle matkalleen Vammalan Roismalan kappelissa pyhäjärveläistä syntyperää oleva pastori Mirja Tenkanen. Hänen puheensa aihe oli: "Herra on minun paimeni, ei minulta mitään puutu".

Psalmin sisältämä lohdutus sekä luottamus Taivaan Isän johdattamiseen ja armoon tulivat todeksi Helmi-tädin elämässä, samoin virsi "Kiitos sulle kukkasista, joita teilläin kukoisti, kiitos myöskin ohdakkeista, jotka mua haavoitti."

Kyllikki Laitinen
Anna-sisaren tytär

Putkiliike P. Nuora Ky

37560 KULJU
Puh. 367 6100

SAKKOLA-MUSEO/
SAKKOLA-SÄÄTIÖ
PL 15
37500 Lempäälä

TILAA SINÄKIN
OMA
SUVANNON SEUTU
♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦
Seuraava lehti
ilmestyy
syyskuussa.

SAKKOLAN HISTORIA

Toinen, uusittu painos Sakkolan historiaa on edelleen saatavana, samoin kirja Sakkolan kylät tuvasta tupaan.

Kirjoja voi hankkia Osuuspankin konttorista Lempäälässä.

Kirjoja myyvät myös Eino Kuisma, Punkalaidun, sekä Lempäälässä Anneli Kuisma, Esteri Lojonen ja Aaro Viskari. Anneli Kuisma hoitaa postitettavat tilaukset, puh. 03- 3748 410

Sakkolan historia II maksaa 70 markkaa ja Sakkolan kylät tuvasta tupaan 110 markkaa. Postilähetyksistä peritään lisäksi lähetyskulut.

HANKKIKAA NYT PITÄJÄTEOKSIA
- VAIKKAPA LAHJAKSI!

SAKKOLAN PITÄJÄ- JUHLAN VIDEO

Saatavissa nyt myös 50 minuutin mittainen pitäjäjuhla-video kesän 1997 juhlista Sakkolassa. Tilaa värikäs dokumentti historiallisista juhlallisuuksista Karjalan kotikunnulta hintaan 150 markkaa.

TILAUKSET:

Ilpo Kuparinen puh. 03- 3738 195, 254 0640 tai 0400 307 550
Videota voi myös noutaa Crane Video Oy:n toimipisteestä Tampereen Näsälinnankatu 28 tai Vesilahdesta Kuparisen kotoa Rautialantie 525. Tilauksia otetaan vastaan myös Suvanto-Säätiössä.

Tilauskuponki SUVANNON SEUDULLE

Tilaan pitäjälehti Suvannon Seudun hintaan 20 euroa/ vuosi.

Nimi:

Osoite:

Lahjatilauksen saaja:

Palautetaan osoitteella: Suvannon Seutu, Rautasemantie 375, 37550 Lempäälä.
Tai soita tilaus puh. 040 730 2622.

Helmi-täti: 3.1.2.5.3
77: 2.12.81
Helmi-täti: 3.1.2.5.3

SAKKOLA-SÄÄTIÖ

Hannu Turkkinen,
hallituksen puheenjohtaja,
Turkkisentie 12, 37550 Lempäälä,
p. 03-3752 525, 050-3839 683
hannu.turkkinen@lempaala.fi

Aaro Viskari, varapuheenjohtaja
Helsingintie 32, 37560 Lempäälä,
p. 03-3676 190, 0400-836656
aarovis@luukku.com

Matti Naskali,
sihteeri, Rautaranta 8,
28400 Ulvila,
p. 02-538 0855, 0400-721902

VALTUUSKUNTA
Hannu J. Paukku, puheenjohtaja,
Harjatie 5, 32210 Loimaa
p. 02- 762 8152, 0500-741296
hannu.paukku@punkalaidun.fi

Esko Kallonen,
varapuheenjohtaja
Kukkolantie 4, 37560 Lempäälä
p. 03- 3676603, 040-5540747

SAKKOLA-SEURA

Eila Aro, puheenjohtaja
Viikkokuja 4 A 3, 02200 Espoo
p. 09- 884 9402

VUOKSELA-SEURA ry

Taisto Virkki,
puheenjohtaja
Paununkatu 24
33700 TAMPERE
taisto.virkki@luukku.com
p. 03 - 363 1750,
050 - 553 8607

Sukututkimusasiat
Pentti Warvas, Tervatie 25
03100 NUMMELA
pentti.warvas@dnainternet.net
p. 019 - 334 606

Internet-asiat (vuoksela-seura.fi)
Timo Broman, Kurkelantie 619
25460 TOIJA
timo.broman@kisko.salonseutu.fi
p. 02 - 739 8419,
050 - 3335152

METSÄPIRTTI
SEURA RY

Kalevi Hyytiä,
puheenjohtaja
Kausantie 22, 15560 Nastola
p. 04050 22750
kalevi.hyytia@metsapirtti.net

Kimmo Laulajainen,
varapuheenjohtaja
Kaarikuja 1 A 3, 00940 Helsinki
p. 09-304 854, 040534 5062

Ilmi Pesonen,
sihteeri
Porslahdentie 10 A 13,
00960 Helsinki
p. 09-694 6309, 040730 6166
ilmi.pesonen@welho.com

KIRVESMÄKI
KERHO RY

Aulis Ukkonen
Kirkkotie 21 A, 01700 Kauniainen
p. 09-505 1897, 0400 522854

METSÄPIRTTI-
JÄRJESTÖT-
TOIMIKUNTA

Leo Laulajainen, puheenjohtaja
Tulustie 6 as 3, 32440 Alastaro
p. 04004 89059

ETELÄ-POHJANMAAN
METSÄPIRTTILÄISET

Esko Lylander
Mustikkatie 1, 66400 Laihia
p. 06-4771300, 050599 7720

Mauno Hämäläinen
Vaasantie 270, 61600 Jalasjärvi
p.06-456 0482, 040527 4960

TAMPEREEN
METSÄPIRTTIKERHO

Helka Korpela
Pienkodink. 5 C 8, 33560 Tampere
p. 040565 0905

UUDENKAUPUNGIN
METSÄPIRTTIKERHO

Anneli Virtanen
Pappilankuja 15, 23600 Kalanti

SUVANNON
SEUTU

Suvannon ympäristön
kotiseutulehti
Julkaisija: Sakkola-Säätiö
Ilmestyy vuonna 2003 8 kertaa

Tilaushinta
20 euroa/vuosikerta

Ilmoitushinnat
0,20 euroa palstamillimetri
(+alv 22%)
Pankki
TSOP, 37500 Lempäälä
Tilinumero 522803-211955

Toimitus
Suvannon Seutu,
Rautasema, 37550 Lempäälä
Päätoimittaja
Marjo Ristilä-Toikka, Lempäälä
Puhelin 040 730 2622
tai (03) 374 8448 iltaisin

Metsäpirtin yhdyshenkilö
Ilmi Pesonen, puh. 09-694 6309
sähköposti:ilmi.pesonen@welho.com

Vuokselan yhdyshenkilö
Taisto Virkki, Tampere
p. 03- 363 1750 tai 050-553 8607.

Toimituskunta
Esko Kallonen
Eero Koppanen
Ritva Koski
Juha Kuisma
Hannu Paukku
Aila Alanen
Ilmi Pesonen
Taisto Virkki

Kirjapaino Koski-Print,
Valkeakoski

**SEURAAVA
SUVANNON SEUTU
ilmestyy syyskuussa.
Aineistot toimitukseen
viimeistään ke
27.8. mennessä.**